

Nr. 03 // 2019

Prosa bladet

De it-professionelles fagblad

Tema: Massefyringer i spilbranchen

"Det kom som et bragende chok" [s.8-15]

Guide: Sådan håndterer du et dumt svin [s.20]

AI-professor: Mennesket har stadig en chance [s.26]

PROSA

Af Niels Bertelsen
Forbundsformand
[nib@prosa.dk]

It-sikkerhed skal testes forsvarligt

Regeringen vil nu give Center for Cybersikkerhed beføjelser til at målrette simulerede it-angreb mod medarbejdere på landets virksomheder baseret på *social engineering*. Det betyder, at man bruger personlige informationer til at få den enkelte medarbejder til at "gå i fælden" og kompromittere it-sikkerheden. Lovforslaget giver også Center for Cybersikkerhed ret til at bruge kollegers identiteter og instruere dem i at reagere hensigtsmæssigt på henvendelser fra den testede kollega. Hvis kollegaen ikke består testen, kan det koste jobbet.

DR har berettet om sager, hvor offentlige arbejdsgivere hyrede et it-sikkerhedsfirma til at teste på medarbejderniveau med skjult kamera. En af medarbejderne oplevede testen som et psykisk overgreb, og der var tale om at politianmelde it-sikkerhedsfirmaet.

På sin vis er det positivt, at it-sikkerhed prioriteres højt, og vi skal kunne teste målrettede angreb mod enkelte medarbejdere. Men det skal

gøres forsvarligt, og debatten viser, at der er behov for bedre retningslinjer på området.

PROSAs medlemmer er oplagte mål for personrettede angreb, men de kan lige så vel være i den situation, at de skal udføre de simulerede angreb. Hvis medarbejdere i hver sin ende af indsatsen for it-sikkerhed trygt skal kunne udføre deres arbejde, bør der ikke herske tvivl om, hvordan det skal foregå. Derfor har PROSA foreslået, at arbejdet med at teste sikkerheden tager udgangspunkt i nogle konkrete retningslinjer.

Først og fremmest skal it-sikkerheden betragtes som et ledelsesansvar, der hænger sammen med valg af efterud-

dannelse til medarbejdere og valg af it-systemer. Resultatet af en test bør ikke kunne være fyringsgrund. Kolleger skal heller ikke tvinges til at lyve for hinanden – det er den direkte vej til et ubehageligt og utrygt arbejdsklima. Derudover simulerer det ikke en virkelig situation, hvis en kollega instrueres i at lyve om, hvorvidt vedkommende for eksempel har sendt en mail.

Der findes i dag en orienteringspligt om kontrolforanstaltninger på arbejdspladsen. Hvis en arbejdsgiver vil teste it-sikkerheden – og det ikke har været kutyme – bør ledelsen orientere medarbejderne om det. Efter en orientering bør arbejdsgiveren sørge for, at medarbejderne får

mulighed for at øve sig på de situationer, de kan blive testet i. Det øger bevidstheden om fælderne og giver mulighed for at træne færdighederne i et sikkert miljø.

Endelig bør brug af skjult kamera ikke finde sted. At blive testet kan virke voldsomt, og der er ingen grund til at

føje et skjult kamera til den oplevelse. Hvis medarbejderen reagerer hensigtsmæssigt – for eksempel ved at kontakte en kollega, hvis identitet er blevet brugt i en mail – så er den kontakt dokumentation for, at testen er bestået. Giver medarbejderen adgang til personfølsomme oplysninger, kan det også bekræftes af testeren.

Hvis offentlige arbejdsgivere og private virksomheder vil vise, at de tager både it-sikkerhed og medarbejders tryghed i arbejdslivet alvorligt, så bør ovenstående retningslinjer være et minimum.

Du kan læse vores høringsvar til lovforslaget om Center for Cybersikkerhed på prosa.dk.

“PROSAs medlemmer er oplagte mål for personrettede angreb”

Prosabladet: Adresse: Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, tlf.: 33 36 41 41, prosabladet@prosa.dk › **Redaktion:** Ansvarshavende redaktør: Ole Hoff-Lund [ohl@prosa.dk] › journalist Stine Nysten [sny@prosa.dk] › korrekturlæser Ulla Kaas › **Udkommer:** En gang hver måned undtagen i juli › **Næste gang:** 8. april › **Deadline for debatindlæg:** 18. marts › Indlæg vil blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på prosa.dk › Indlæg, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse › Synspunkt på side 2 stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen › Prosabladet modtager gerne tip fra læserne på redaktion@prosa.dk › **Redaktionsudvalg** [redaktionsudvalg@prosa.dk]: Michael Harley (formand), Christian A. Christensen, Kristina Jakobsen, Peter Ussing og Kenneth Arbjerg › **Annoncer:** DG Media a/s, tlf.: 70 27 11 55, epost@dgmedia.dk › **Design og grafisk produktion:** vahle+nikolaisen › **Forsidefoto:** Reto Moto

“Vi er jo i konkurrence med en charterferie til Kreta, en gave til kæresten eller en tur i operaen”

Jesper Donnis, tidligere Community Manager i computerspilvirksomheden Reto Moto

Se alle tidligere blade på prosa.dk

NYHEDER

Staten tjener på dagpengesystemet ... 04

Dagpengesystemet giver med den nuværende ledighed på 3,7 procent et kæmpe overskud til statskassen gennem indbetalinger til a-kasserne, viser beregninger fra Finansministeriet.

MASSEAFSKEDIGELSER

Et spil med mange tabere ... 08

Reto Moto, der er pionerer i den danske computerspilbranche, har afskediget næsten halvdelen af medarbejderne. Prosa-bladet har talt med de ansatte, direktøren og juristen om massefyringernes anatomi.

”Det kom som et bragende chok” ... 14

Rune Speich har været ansat i computerspilfirmaet Reto Moto i otte år. PROSA hjalp ham og kollegerne under forhandlingerne med ledelsen, da de blev ramt af en voldsom sparerunde.

ARBEJDSMILJØ

Guide: Sådan håndterer du et dumt svin ... 20

De fleste har prøvet at have en chef eller kollega, der skaber dårlig stemning på arbejdspladsen. Prosa-bladet bringer en guide til, hvordan du kommer helskindet ud af kampen med de dumme svin.

KUNSTIG INTELLIGENS

En smuk kode er vejen til simplicity ... 22

Iværksætteren Jonathan Løw anvender kunstig intelligens som motor i sin nye virksomhed Jumpstory, der kaldes en slags Netflix for billeder.

Mennesket har stadig en chance ... 26

Kunstig intelligens udfordrer menneskets status som enestående væsener, mener den danske kvantefysiker og professor Jacob Sherson.

INTERNETCENSUR

Nettet strammes om ytringsfriheden ... 30

Danske og europæiske forslag om at bekæmpe terrorrelateret indhold og brud på ophavsretten kan begrænse ytringsfriheden på nettet.

ARBEJDSMARKED

Dit 'ja' kan koste dig en halv månedsløn ... 34

Vær helt sikker, hvis du siger 'ja tak' til et nyt job. Du risikerer at skulle betale erstatning, hvis du siger et job op, inden du er begyndt.

AKTIVITETER

Kurser og foredrag ... 37

Styrk din kreativitet, lær at lave animationer i Adobe Animate og få konkrete bud på, hvad du som udvikler skal kunne i fremtiden for at bidrage med mest mulig værdi på arbejdspladsen.

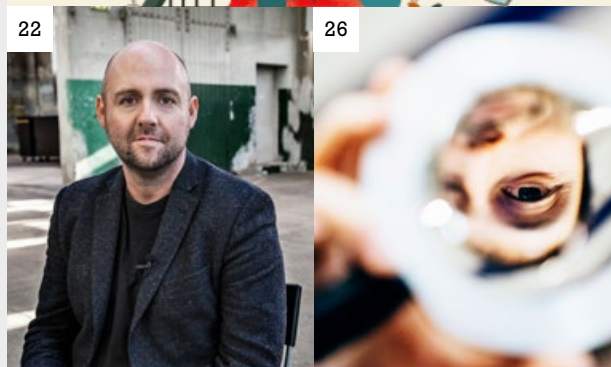
08

20

22

26

30

Godnat Opportunity

Femten år på den røde planet blev det til for NASAs gamle robotbil Opportunity, der har udforsket Mars siden 2004, selv om dens levetid kun var beregnet til 90 dage. Det skriver MIT Technology Review.

NASA trak stikket midt i februar efter at have forsøgt at kommunikere med robotten mere end 800 gange, siden den i juni 2018 blev ramt af en voldsom sandstorm, hvor Opportunity automatisk gik i dvale for at beskytte sig selv. Men den burde tjekke ind igen hos NASA, når sandstormen var ovre. Det gjorde den ikke, og nu er det slut.

I løbet af de 15 år på Mars har Opportunity indsamlet utallige data, der har gjort forskerne klogere på planeten. Den har dækket over 45 kilometer, sendt en guldgrube af billeder tilbage til jorden og opdaget de første tegn på is på Mars.

sny

Foto: Ritzau/Scanpix

Microsoft vil beskytte folketingsvalg

Truslen fra udenlandske hackere, der forsøger at påvirke demokratiske valg rundt om i verden, er angiveligt så stor, at Microsoft tilbyder et gratis beskyttelsesprogram mod cyberangreb i flere europæiske lande – deriblandt Danmark. Virksomheden hævder at have opsporet tre hackerangreb mod større europæiske politiske organisationer.

- Derfor udvider vi nu programmet til at omfatte Danmark og 11 andre europæiske lande, fordi der i de her lande dels er EU-valg, valg til Folketinget eller nationale parlamenter, siger Marianne Dahl, administrerende direktør i Microsoft Danmark, til Ritzau.

Programmet hedder "Defending Democracy", og alle politiske kandidater, partier, tænketanke og ngo'er, der arbejder med demokratiudbredelse og valgprocesser, får nu tilbudt programmet.

170.000

Antallet af patenterede idéer inden for kunstig intelligens (AI). Halvdelen af dem er ifølge FN kommet til siden 2013.

BornHack flytter til Fyn

Efter tre år på Bornholm har arrangørerne af techfestivalen Bornhack besluttet at flytte teltpælene til Fyn, hvor den fjerde udgave af festivalen finder sted den 8. til den 15. august.

"Vi elsker Bornholm, men det er dyrt at transportere mennesker og ting til og fra øen. Færebilletter kan være svære at anskaffe, specielt til trailere og store køretøjer", skriver arrangørerne på BornHacks hjemmeside.

Til sommer skal hackere og teknologien-tusiaster derfor finde vej til Hylkedam Spejderhytte ved Gelsted, og udover transportvanskeligheder er der flere andre grunde til, at Bornhack, der sidste år havde cirka 300 deltagere, skifter adresse.

Placeringen på Bornholm betød, at nogle ting er meget dyrere end i resten af landet – for eksempel teltudlejning. Derudover var stedet faktisk ikke ideelt teltterræn, og naboerne lå meget tæt på. Det nye sted på Fyn er større og bedre placeret i forhold til offentlig transport og indkøbsmuligheder. Og så er der lige en ting til, understreger arrangørerne: Risikoen for borrelia efter flåtbid skulle være langt mindre på Fyn end på Bornholm.

BornHacks tilknytning til Bornholm forsvinder dog ikke helt, for navnet består. Som der står på hjemmesiden: "Bornholm vil altid være en del af vores historie".

Billetsalget til den fjerde udgave af Bornhack er startet. Se mere på **bornhack.dk**

sny

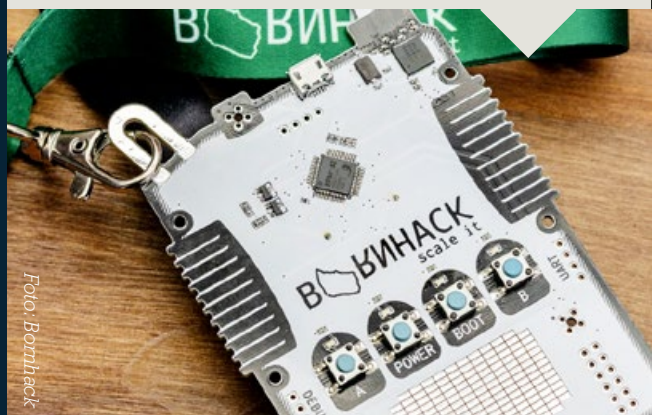

Foto: Bornhack

En dag om...

Kunstig Intelligens

Artificial Intelligence (AI)

En dag du aldrig vil glemme

Kunstig Intelligens — Overblik og Perspektiver

1-dags kursus/seminar med Brian Eberhardt

Se mere på: www.superusers.dk/ai

Uddrag af dagens indhold

- Baggrunden for liv, hjerne og intelligens
- Hvad er Kunstig Intelligens (Artificial Intelligence/AI)?
- Udviklingen af Kunstig Intelligens, hvor er vi nu?
- AI Live-programmering på storskærm, begreber, teknologier og udviklingsværktøjer
- AI får en krop, robotten med de 5 sanser
- Artificial General Intelligence (AGI)
- Hvordan påvirker AI vores samfund?

Hvem kan deltage?

- Ledere, specialister og rådgivere
- Alle, som ønsker et godt formidlet og forståeligt overblik over kunstig intelligens

Afholdes løbende både Hillerød og Aarhus

- Hillerød: den 1. april og den 3. juni
- Aarhus: den 11. marts og den 6. maj

- Artificial Intelligence (AI)
- Machine Learning
- Neurale netværk
- Deep Learning
- TensorFlow
- AI-konsekvenser for samfundet
- AI-programmering live på storskærm!
- Syret abstrakt og uhyggeligt konkret

AI anno 2019

Kunstig Intelligens har nu for alvor fået sit kommercielle gennembrud også i Danmark og har påvirket mange brancher, industrier og organisationer.

AI overblik

Brian Eberhardt tager dig med hele vejen rundt om kunstig intelligens, og giver et samlet overblik over begreber, teknologier, samt hvad man skal forholde sig til.

AI-dag hos jer

En AI-dag specielt tilpasset jeres virksomhed? Brian tager jer med på en rejse I aldrig vil glemme, en rejse i virkelighedens eventyr, fra hjerne til AI.

AI programmering

Udover denne AI-dag kan vi også tilbyde AI-programmeringskurser. Besøg vores hjemmeside og se fx 'SU-620 — AI Programmering', hvor vi programmerer Machine Learning med bl.a. Python og TensorFlow.

Lov om cybersikkerhed er et vildskud

Regeringens lovforslag om at tvinge en række såkaldt samfundsvigtige virksomheder til at underlægge sig Center for Cybersikkerheds (CFCS) særlige overvågningstjeneste er et vildskud, som ikke bør føres igennem Folketinget.

Sådan lyder det fra PROSA og en lang række andre organisationer og virksomheder, der vender sig kraftigt imod idéen om at lade CFCS overvåge følsomme data og forretningshemmeligheder. Forslaget vil i praksis betyde, at CFCS vil kunne læse alle data, der flyder ind og ud af en organisation, samt alle data, der ligger på alle harddiske eller telefoner.

PROSA har tidligere kritiseret, at Center for Cybersikkerhed er placeret under Forsvarets Efterretnings-tjeneste og dermed undtaget for de sædvanlige regler om offentlighed i forvaltningen, persondataloven eller demokratisk kontrol i øvrigt. Med det nye lovforslag bliver den kritik kun mere alvorlig, skriver PROSA i et høringssvar til Forsvarsministeriet:

"Med loven i hånden vil CFCS kunne tvinge organisationer og virksomheder til at installere sikkerhedssoftware for at kunne overvåge data, der sendes krypteret. Frem for at udstyre CFCS med så omfattende beføjelser bør centerets opgave være at opstille sikkerhedskriterier og niveauer for de virksomheder og institutioner, som arbejder med samfundskritiske opgaver".

Både Dansk Industri og flere store virksomheder advarer regeringen om, at man risikerer en udflytning fra Danmark af firmaer, der ikke kan forsvare at ligge inde med data fra samarbejdspartnere, hvis CFCS har fri adgang til dem.

"Hvis en tilsvarende hjemmel var blevet indført af en myndighed i et andet land, ville dette have vakt bekymring for de danske virksomheder, der opererede i det pågældende land", skriver Lars Frelle-Petersen, som er digital direktør i Dansk Industri, i et høringssvar.

ohl

Foto: RizaUscapix

Staten tjener på dagpengesystemet

Dagpengesystemet er en overskudsforretning for staten. Det bliver slået fast i et svar fra finansminister Kristian Jensen (V) til Folketingets finansudvalg.

De nye beregninger viser, at når 100.000 personer melder sig ind i a-kasserne, giver det et overskud i statskassen på 85 millioner kroner om året. Et a-kassemedlem betaler et obligatorisk medlemsbidrag til staten, et ATP-bidrag og et bidrag til a-kassernes administration samt måske et frivilligt efterlønsbidrag.

De nye beregninger vækker ikke overraskende glæde i Danske A-kasser. "Indtil nu har Finansministeriet med deres regnemetode givet det indtryk, at det var statskassen, der i overvejende grad dækkede udgifterne til dagpenge", siger direktør Verner Sand Kirk i en pressemeddelelse.

Han hæfter sig især ved, at Finansministeriet med sin nye beregning anerkender, at udgifterne til kontanthjælp ville være markant højere, hvis folk valgte a-kassemedlemskabet fra og i stedet mødte op på socialkontoret og bad om kontanthjælp ved ledighed.

"Det faktum har de ikke tidligere villet tage med i deres beregninger", siger Verner Sand Kirk, der mener, at de ændrede beregningsprincipper giver et mere sandfærdigt billede af, hvem der betaler dagpengene.

"Og det gør vores a-kassemedlemmer altså selv – ligesom de bidrager med et stort ekstra beløb til statskassen", siger han.

Konklusionen i Finansministeriets nye regneprincipper er, at dagpengesystemet med den nuværende ledighed på 3,7 procent giver et stort overskud til statskassen.

"Faktisk skal vi op på en ledighed på 6,2 procent, før statskassen begynder at betale til dagpengesystemet. Det kommer ikke bag på mig, men det er meget epokegørende og glædeligt, at Finansministeriet nu anerkender, at det er sådan det hænger sammen", siger Verner Sand Kirk.

sny

"Virksomheder som Facebook skal ikke have lov til i online-verdenen at opføre sig som digitale gangstere, der betragter sig som hævet over loven"

Rapport fra et udvalg i det britiske parlament, som har brugt 18 måneder på at undersøge falske nyheder og anden misinformation på Facebook.

Skræddersyede forsikringer til dig i Tele IT-branchen

Hos GF Tele IT får du forsikringer - med overskud til dig

Vi er en forsikringsklub eksklusivt for alle jer i Tele- og it-branchen. Vi er en del af GF Forsikring, og hvert år gør vi regnskabet op, hvorefter vi deler overskuddet med alle vores kunder – det kalder vi overskud til hinanden.

- Du får overskuddet tilbage på alle dine forsikringer i form af billigere forsikringer året efter – også hvis du har haft en skade.
- Gode dækninger til fornuftige priser og hurtig sagsbehandling.
- GF har nogle af landets mest tilfredse kunder.
- Du får større rabat jo flere forsikringer du samler hos os.

Ring til os på 86 10 36 00 og få et uforpligtende forsikringstjek.
Du kan også høre mere om de særlige tilbud vi har til dig når du er medlem af PROSA og kunde i GF.

GF Tele IT

Strandvejen 59 · 2100 København Ø · Tlf. 86 10 36 00 · gfteleit.dk

*Overskud
til hinanden*

ET SPIL MED MANGE TABERE

Af Ole Hoff-Lund
[ohl@prosa.dk]
Foto: Reto Moto

Computerspilbranchen er uforudsigelig, og kampen om spillernes gunst kan være benhård. I november måtte nogle af de danske pionerer i Reto Moto fyre næsten halvdelen af medarbejderne. Prosabladet har talt med de ansatte, de fyrede, direktøren og juristen om massefyringernes anatomi.

Fremtiden for den danske computerspilvirksomhed Reto Moto ser lys ud, da Nordisk Film Games i december 2017 lægger 32 millioner kroner på bordet og køber sig ind i firmaet. Gennem de seneste to år har Nordisk Film Games investeret over en milliard kroner i nordiske spilvirksomheder for at komme ind på markedet, og Reto Moto er en brik i den strategi.

"Med investeringen fra Nordisk Film vil Reto Moto kunne sætte turbo under sin vækst på det internationale gaming-marked", lyder det i en pressemeddelelse fra de to selskaber.

Reto Moto er stiftet af nogle af branchens helt tunge drenge, der allerede har oplevet massiv succes med IO Interactive og spillet 'Hitman', som de i 2004 sælger til den britiske spilgigant Eidos for 256 millioner kroner. I 2008 går de i gang igen, og efter otte års udvikling er de i 2016 klar med det banebrydende onlineskydespil 'Heroes & Generals', som foregår under Anden Verdenskrig. Spillet

er såkaldt free-to-play og har siden lanceringen fået omkring 15 millioner registrerede brugere.

Halvdelen skæres væk

Men i november 2018 står det klart, at Reto Moto trods kapitalindsprøjtningen ikke kan skabe den forventede indtjening. Ledelsen indkalder medarbejderne til møde, hvor direktør Jean-Marc Broyer overbringer den dårlige nyhed: 18 af de 39 medarbejdere skal afskediges.

På det tidspunkt har Jean-Marc Broyer kun stået i spidsen for Reto Moto i godt et år. Men med 20 års erfaring i spilbranchen og en fortid i Amazon Game Studios, Ubisoft, Electronic Arts og Warner Bros., anser bestyrelsen ham for at være den rette mand til at sikre "fortsat vækst for virksomheden og for spillet".

Sådan går det ikke i første omgang. Da Jean-Marc Broyer tager imod Prosabladet i februar, er virksomheden ved at finde sine ben igen. Indtil november bor Reto Moto på to

**“Der kan
blive rørt så
meget rundt
i suppen,
at du ikke
kan genkende
dig selv”**

Jesper Borre,
jurist i PROSA

etager i en ejendom i det centrale København, men i dag er den ene etage opsagt. Det er på alle måder en ny start.

– Det har været enormt hårdt for alle involverede, som har knoklet for at nå vores mål. Men udviklingen i spilbranchen går så stærkt, og konkurrencen er så hård, at du er nødt til at tage nogle chancer. Nogle gange går det godt, andre gange skidt. Vi gjorde alt, hvad vi kunne for at beholde medarbejderne så længe som muligt, men på et tidspunkt var vi nødt til at trække i bremsen, siger den franske topchef.

Han er den første til at beklage, at en masse dygtige medarbejdere pludselig ikke længere har et job, men han er til gengæld overbevist om, at Reto Moto og selve spillet har en stor fremtid.

Jean-Marc Broyer forklarer, at spilmotoren er bygget fra bunden med en teknologi, der nærmest ikke fandtes, da Reto Moto gik i luften. 'Heroes & Generals' kombinerer strategispil med first person shooter, og det omfatter alle typer af håndvåben, kampvogne og fly, der kæmper i langstrakte slag, som kan vare op til 15 dage.

– Det er et unikt spil, og vores udviklere og spildesignere fortjener den dybeste respekt. Det er derfor, jeg ser optimistisk på vores muligheder. Der findes ikke noget tilsvarende, siger Jean-Marc Broyer.

En hårfin balance

Nogle af de medarbejdere, som blev ramt af massefyringen, antyder overfor Prosabladet, at ledelsen burde have

justeret sin strategi tidligere, så det ikke var nødvendigt at fyre så mange på én gang. Men Jean-Marc Broyer mener ikke, at han kunne have handlet anderledes.

– Det var jo ikke sådan, at jeg pludselig fik en åbenbaring. Vi justerede løbende på vores planer og fulgte konstant vores måltal. Jeg ønsker at være åben og transparent, men der er en hårfin grænse mellem at fortælle for meget og for lidt til medarbejderne i den situation. Vejen til succes handler om at finde den balance. Du risikerer at paralisere hele organisationen, hvis du siger for meget, forklarer Jean-Marc Broyer.

Ifølge Mikkel Weider, der er direktør i Nordisk Film Games og bestyrelsesformand i Reto Moto, var udgifterne blevet for høje, og derfor var ledelsen – med bestyrelsens opbakning – nødt til at få styr på økonomien.

– Det er aldrig sjovt at skulle sige farvel til dygtige og dedikerede medarbejdere. Men vi havde gennem et stykke tid kunnet se, at det ikke gik, som vi havde håbet. Hvis selskabet ikke gjorde noget, ville det på et tidspunkt løbe tør for penge, siger Mikkel Weider.

En anden forklaring er, at Reto Moto i 2018 brugte mange ressourcer på at optimere og opdatere spilplatformen snarere end at udvikle nye features til spillet.

– Det tog både længere tid og kostede flere ressourcer end forventet at gennemføre opdateringerne af spillet, og det ramte Reto Moto på indtjeningen. De har været nødt til at skære nogle ting væk for at sætte fuld fokus på >>

nogle af spillets kerneområder, og så skal det nok komme op igen, siger Mikkel Weider.

På afgrundens rand

Efter personalemødet vælger de ansatte to repræsentanter til at føre ordet i dialogen med ledelsen. En af dem kontakter Jesper Borre, der er jurist i PROSA, og beder ham om at bistå dem i forhandlingerne med ledelsen dagen efter.

Forinden undersøger Jesper Borre ejerforhold og regnskaber i Reto Moto for at se, om virksomheden er ved at gå ned, eller om der er et overskud, som kan komme i spil til fratrædelsesordninger. Da han møder op næste morgen, kan han med det samme mærke, at stemningen er presset.

– Medarbejderne var enige om, at de stod på gravens rand, og at afskedigelser var uundgåelige. På den måde var der ikke tale om usaglige afskedigelser. Min rolle er at klæde medarbejderne på til forhandlingerne med ledelsen og fungere som en stabiliserende faktor. Normalt har folk jo ikke oplevet en masseafskedigelse før, men jeg har siddet med ved flere, og den erfaring trækker jeg på, siger Jesper Borre.

Det fortrolige rum

Selve forhandlingerne med ledelsen foregår i et fortroligt rum, hvor de også aftaler, hvem der må orientere de øvrige medarbejdere i pauserne og om hvad.

– Jeg har en drejebog, jeg kører igennem, og til sidst ender vi med en samlet forhandlingsløsning sammen med ledelsen. Det er klart, at vi altid går efter at få så meget som muligt, men hér var der ikke meget at hente, fortæller Jesper Borre.

Løsningen bliver, at de 18 fyrede medarbejderne fritstilles i deres opsigelsesperiode, når de har afsluttet deres projekter eller overdraget dem til deres leder. Jesper Borre understreger, at PROSA som udgangspunkt ikke bryder sig om den fremgangsmåde, men at der blandt medarbejderne var en udpræget forståelse for Reto Motos situation.

– Det bedste er, at du pakker dine ting og går, når du har fået fyresedlen, så du kan komme videre mentalt. Hvis du

først skal overdrage, kan det trække ud i lang tid, og det kan skabe stor frustration. Men det var nødvendigt her, og ånden i aftalen er blevet overholdt, siger Jesper Borre.

Rørt rundt i suppen

I sidste ende taler Jesper Borre også med ledelsen om, hvordan afskedigelserne kan gennemføres på den mest menneskelige måde. Hos Reto Moto kommer alle medarbejdere – både dem, der skal fyres, og dem, der bliver – til en individuel samtale med ledelsen.

– Der er ikke nogen nem løsning, men man skal huske på, at det heller ikke er sjovt for dem, der beholder deres job, for det påvirker også deres dagligdag enormt meget. Typisk bliver de jo pludselig pålagt nye opgaver, og der kan blive rørt så meget rundt i suppen, at du ikke kan genkende dig selv, siger han.

Han tilføjer, at den gode og åbne dialog med direktør Jean-Marc Broyer også er med til at afdramatisere situationen. På dagen, hvor medarbejderne fik besked om, hvorvidt de var fyret eller ej, fik PROSAs jurist tildelt et lokale, hvor han kunne tale med medarbejderne enkeltvis, hvis de havde behov for det.

– Alle havde en forståelse for, at det var en lortesituation, vi skulle løse sammen, siger Jesper Borre.

Reto Motos direktør Jean-Marc Broyer ønsker ikke at gå i detaljer om afskedigelserne, men han lægger vægt på, at medarbejderne fik mulighed for at søge hjælp fra PROSA.

– Vi ønskede at finde den bedste løsning sammen med medarbejderne, og PROSA var gode at samarbejde med. Selvfølgelig har det også påvirket mig personligt, men det handler mindst af alt om mig. Det vigtigste for mig er, at Reto Moto får succes, og at medarbejderne bliver behandlet fair. Jeg håber, de finder et nyt job, og jeg ønsker dem mest mulig held og lykke i fremtiden, siger Jean-Marc Broyer.

Siden den sorte dag i november har Reto Moto været i forbindelse med 15 nordiske spilvirksomheder for at finde arbejde til de fritstillede medarbejdere.

Jean-Marc Broyer,
direktør i Reto Moto
Foto: Reto Moto

Nordisk Film på opkøb

Nordisk Film Games (NFG) er ejet af Egmont Fonden og købte i december 2017 35 procent af aktierne i Reto Moto for 32 millioner kroner. De 25 millioner kroner gik ind i selskabet, mens de syv millioner blev udbetalt til ejerne.

Opkøbet er blot et af mange, som NFG har foretaget i Norden i de senere år. Samlet set har NFG investeret mere end en milliard kroner i computerspilbranchen.

”Vi ser vores rolle som en virksomhed, der kan støtte og udfordre de firmaer, vi investerer i. Målet er at skabe stærkere og mere succesfulde spilvirksomheder”, skriver NFG på sin hjemmeside.

Blandt indkøbene er Flashbulb Games, Avalanche Studios, Kogama, Reto Moto, Star Stable Entertainment, og Raw Fury.

"Jeg er jo ikke interesseret i, at virksomheden vælter og brænder op"

Efter otte gode år som community manager og spildesigner i spilvirksomheden Reto Moto blev Jesper Donnis i november fyret under en stor sparerrunde, der sendte 18 af virksomhedens 39 medarbejdere ud i kulden.

Af Ole Hoff-Lund
[ohl@prosa.dk]
Foto: Reto Moto

Den 27. november 2018 står Jesper Donnis midt i sin anden massefyring. Første gang ligger otte år tilbage, hvor han er ansat som spiludvikler i IO Interactive, der har lavet computerspillet 'Hitman' – et af de største danske spileventyr nogensinde. Da massefyringerne bliver annonceret på et møde for de cirka 200 medarbejdere i IO Interactive, befinder Jesper Donnis sig på IT-Universitetet, hvor han holder en forelæsning om spildesign.

– Men da jeg kommer tilbage til kontoret, er døren lukket, og min adgangskode virker ikke. Jeg havde overhovedet ikke set det komme, siger 43-årige Jesper Donnis.

Allerede dagen efter får han nyt job som community manager og spildesigner i Reto Moto, som er startet af nogle af de samme folk, der grundlagde IO Interactive. I 2004 solgte de IO Interactive for 256 millioner kroner til britiske Eidos, og efter nogle års pause er de i gang med et nyt ambitiøst projekt: 'Heroes & Generals' – et såkaldt free-to-play spil baseret på Anden Verdenskrig.

– Reto Moto er skabt af nogle rigtig tunge drenge i branchen. Det er mennesker, jeg har arbejdet sammen med i årevis, og som jeg godt kan lide, fortæller Jesper Donnis,

der er uddannet datamatiker og desuden har to halve ingeniøruddannelser bag sig.

Opera og makrelsalat

Samlet set har Jesper Donnis været i den etablerede danske spilbranche i 16 år. I den periode er han gået fra at lave AI scripting og spildesign til at være projektleder for spilfora, hjemmeside, chat og support, og hos Reto Moto opbygger han et spilcommunity fra nul til 15 millioner registrerede brugere.

– Jeg har en enorm ydmyghed og stolthed over, at jeg er med til at lave et produkt, som folk er villige til at bruge deres penge på, når de har betalt de faste regninger – huslejen, vuggestuen og deres rugbrød og makrelsalat. På den måde er vi jo i konkurrence med en charterferie til Kreta, en gave til kæresten eller en tur i operaen, siger Jesper Donnis. >>

Han betegner Reto Moto som et sted med et stærkt kollegialt sammenhold på tværs af faggrupper lige fra "hard-core backend-programmører til art directors", og han har altid været glad for at møde på arbejde med lutter dygtige og kompetente kolleger.

– Det er en branche, som hele tiden har været enormt efterspurg, fordi den har lidt af det dér semi-sexede over sig, som filmbranchen også har. Der er rigtig mange, som gerne vil ind, men det er ikke altid en fed ting, for det giver et løntryk for os, der allerede er i branchen, siger Jesper Donnis.

Løber tør for penge

Men efter otte gode år i Reto Moto slår lynet ned i november 2018. Heller ikke denne gang er han forberedt. Mindre end ét år tidligere har Nordisk Film Games investeret 32 millioner kroner i Reto Moto, men på et personalemøde bebuder ledelsen en sparerunde. 18 af de 39 ansatte skal fyres.

– Jeg kunne godt se, at vi ikke tjente voldsomt mange penge. Men jeg havde en idé om, at investorerne ville gøre noget ved det. En del af udviklingsstrategien for 2018 var netop, at vi ikke skulle fokusere så meget på at udvikle nye ting. Vi skulle opdatere og modernisere noget af vores backend og infrastruktur. Det tager jo tid. Og det er forventeligt, at omsætningen falder, når man ikke kommer

Efter afskedigelsen fra Reto Moto er 43-årige Jesper Donnis i gang med at se sig om efter nye udfordringer.

Foto: Ole Hoff-Lund

“Det var en ren overlevelsesøvelse”

med nyt indhold. Men et eller andet sted er de jo løbet tør for penge, fortæller Jesper Donnis.

Han husker ikke detaljerne fra personalemødet, men alle er chokerede over at høre, at det står så slemt til. Investorerne vil ikke skyde flere penge i. De vil have en rentabel virksomhed og reducere udgifterne.

– Det er ikke sjovt for nogen. Hverken for den administrerende direktør eller partnerne eller dem, det går ud over. Det er på alle måder en lortesituation. Men jeg kan til dels godt se bevæggrunden. Man fyrer alle dem, man overhovedet kan, for at produktionen kan fortsætte, siger Jesper Donnis.

En lang weekend

Personalemødet finder sted om torsdagen. Bagefter sætter medarbejderne sig sammen og finder ud af, hvilke fagforeninger, der er repræsenteret på arbejdspladsen, så de kan søge rådgivning. Jesper Donnis og flere andre er medlem af PROSA, som de kontakter. Først om tirsdagen ugen efter bliver folk kaldt ind en ad gangen for at få besked på, om de er købt eller solgt.

– Folk sad derhjemme og tænkte over det i weekenden. Hvem kunne det være? Kan det være mig? Og da dagen kom, sad man dér på sin pind og ventede på at komme ind til samtale, hvor man så gennemgik sin opsigelse, og hvordan det hele nu hang sammen, fortæller Jesper Donnis.

PROSAs jurist Jesper Borre er til stede under forhandlingerne med ledelsen, men ethvert forsøg på at hente en lukrativ fratrædelsesordning er nyttesløst.

– Det havde været en anden situation, hvis det var en virksomhed, der bare havde besluttet sig for, at de i stedet for at have 10 milliarder på bankbogen ville have 11 milliarder. Her var der ikke noget at give af. Det var en ren overlevelsesøvelse, siger Jesper Donnis, der har været ansat så længe i Reto Moto, at han ifølge funktionærloven har krav på fem måneders opsigelse med løn.

PROSA med til forhandlinger

På skæbnedagen får PROSA stillet et lokale til rådighed, hvor medarbejderne kan få råd og vejledning, og Jesper Donnis roser PROSAs indsats til skyerne.

– Det fungerede supergodt, og det er noget af det, jeg betaler for, når jeg er med i en fagforening. Jeg er rigtig glad for, at PROSA sender en mand, der også vil tale med de kolleger, der ikke er med i en fagforening. Dér fik PROSA fandeme et stort plus i min bog. Det er en ordentlighed, som jeg personligt sætter stor pris på, siger han.

Reto Motos ledelse indgår en aftale med de afskedigede medarbejdere om, at de er fritstillet, når de har overdraget

“Dér fik PROSA fandeme et stort plus i min bog”

deres projekter til de tilbageværende kolleger. For Jesper Donnis tager det tre uger op til jul.

– De kunne jo godt vælge at holde på os i hele opsigelsesperioden, men det får de ikke noget godt ud af. Du får ikke en særlig rar stemning, når folk hellere vil være et andet sted, siger Jesper Donnis.

En onkel i Svendborg

Han har også lavet en gentlemanaftale med ledelsen om, at de bare kan ringe, hvis de for eksempel skal lave en opdatering og ikke kan finde en nøgle eller en licens.

– Jeg skal selvfølgelig primært tænke på min situation og skaffe mig et job, men der går ikke nogen skår af mig ved at svare på et telefonopkald, og jeg kommer gerne ind og hjælper. Jeg er jo ikke interesseret i at se, at virksomheden vælter og brænder op. Jeg håber, at de klarer sig, siger han.

Han vurderer, at mange i spilbranchen er uorganiserede, fordi der er så mange små virksomheder, og fordi der kommer mange unge ind, der ikke tænker på en fagforening som det første. Men det burde de, mener Jesper Donnis - blandt andet for at få hjælp til at gennemlæse kontrakter.

– Man håber jo ikke, at man får brug for sin fagforening, men jeg har mødt folk i tidens løb, der virkelig er havnet i nogle elendige situationer, fordi deres kontrakt ikke var, som den skulle være. Eller måske havde de fået deres onkel, som var sagfører i Svendborg i 1970'erne, til at læse den igennem, siger Jesper Donnis.

En landmine på cyklen

Han peger på, at den danske spilbranche står med et klassisk problem: Det er næsten umuligt at få folk, der er kompetente nok i Danmark, og der er ikke penge nok til at konkurrere med finansverdenen, der i høj grad også efterspørger dygtige programmer.

– Som programrør er det en opvejning af, om du gerne vil gå på arbejde og have det sjovt for en lav løn, eller om du vil have et arbejde, som bare er et job, men som gør, at du kan dykke på Maldiverne et par gange om året, siger Jesper Donnis.

Det første, der falder ham ind, når han tænker tilbage på sin tid i Reto Moto, er en arbejdspladskultur, hvor der var god humor og en masse dygtige folk. Og så den tætte kontakt til de spillere, der dyrker 'Heroes & Generals' og kommer med input til udviklingen af spillet.

– Jeg ville gerne sørge for, at brugerne fik så fed en oplevelse som muligt, og at de blev hørt, hvis de havde noget på hjerte. Det er jo ikke, fordi de skal designe spillet, men de kan have en masse validt input og feedback, som kan være brugbart. Nogle gange finder de jo en eller anden obskur bug i spillet. Altså noget i stil med, at 'hvis du kører en cykel hen i dét hjørne af spillet og hopper tre gange og sætter en landmine oven på cyklen og skyder på den, mens

du står op ad træet, så falder du igennem verden'. Det er sådan noget, som en testafdeling ikke nødvendigvis finder, fortæller Jesper Donnis og slår en latter op.

Et los i røven

Han har endnu ikke fundet et nyt job, men han er i gang med at finde ud, hvilken vej han skal gå i sin karriere for at udnytte sine it-kompetencer og sin viden om at køre agile projekter, om interessenter med vidt forskellig baggrund og om samarbejde og kommunikation på tværs af landegrænser.

– Jeg ved ikke, om det er efterrationalisering, men mine prioriteter har også ændret sig, siden jeg begyndte i branchen som 27-årig singlefy, der gerne ville sætte tryk på og lave spil. I dag er jeg familiefar over 40 med rækkehus, børn og kone og en termin, der skal betales. Så det er måske det los i røven, jeg har brug for, for at komme ud i en ny branche, siger Jesper Donnis.

Hvad er en masseafskedigelse?

Lov om varsling af masseafskedigelse træder i kraft, når antallet af afskedigelser udgør:

- Mindst 10 i virksomheder, som beskæftiger over 20 og færre end 100.
- Mindst 10 procent af antallet af lønmodtagere i virksomheder, som beskæftiger mindst 100 og under 300.
- Mindst 30 i virksomheder, som beskæftiger mindst 300.

Hvis der er tale om en masseafskedigelse, skal der påbegyndes en forhandling mellem ledelsen og medarbejderrepræsentanter. Formålet er at undgå/begrænse antallet af opsigelser og afbøde virkningerne for de opsagte blandt andet ved omplacering og omskoling. PROSA søger at supplere med:

- Aftale om, hvorledes afskedigelserne gennemføres
- Vilkår i opsigelsesperioden
- Hensyn til de tilbageblevne

”Det kom som et bragende chok”

Rune Speich har været ansat som QA&CS Manager i computerspilfirmaet Reto Moto i otte år. Men i november mistede han næsten halvdelen af sine kolleger under en sparerunde.

Af Ole Hoff-Lund

[ohl@prosa.dk]

Foto: Reto Moto

– Vi kommer ikke til at køre videre, som om ingenting var hændt. Det er nødvendigt, at der sker ændringer, hvis de vil sikre sig, at vi bliver.

Så klar er meldingen fra 39-årige Rune Speich, der i efteråret følte, at hans arbejdsplads gennem otte år faldt tungt mod afgrunden.

Næsten halvdelen af hans kolleger i computerspilvirksomheden Reto Moto er i dag fyret, og tilbage på kontoret er der 21 medarbejdere – cirka samme antal, som da Rune Speich i 2011 blev ansat som QA Lead. Et job, der handler om at finde fejl og sikkerhedshuller i onlinespillet 'Heroes & Generals' samt i tools og software udviklet af Reto Moto.

Rune Speich har altid været glad for sin arbejdsplads, så da ledelsen præsenterer de barske realiteter for medarbejderne på et møde den 27. november, bliver han både rystet og vred.

– Det kom som et bragende chok. Da mødet blev indkaldt, satte det selvfølgelig nogle tanker i gang, og jeg ledte efter forklaringer på, hvad det handlede om. Der burde jo ikke være økonomiske problemer, for det var kun et år siden, at Nordisk Film investerede mange millioner i Reto Moto. Så det var virkelig en mavepuster, da de fortalte, at vi skulle skære næsten halvdelen af medarbejderne væk, siger Rune Speich.

Professionel hacker

Arbejdet som QA&CS Manager i Reto Moto er ellers et drømmejob for Rune Speich. I sine yngre år havde han en fest med at hacke og finde snydemetoder i forskellige computerspil og software sammen med sine onlinevenner.

Han endte med at tage en uddannelse som it-administratør, men brugte fortsat meget af sin fritid på at finde fejl i software og spil. Mange af de erfaringer tog han med sig

over i sin professionelle karriere, hvor han først arbejdede som it-supporter og tester i Mobilix og PT Data, inden han kom til Reto Moto.

– Som tester er mit arbejde at tænke kreativt på en destruktiv måde. Vi ved, at der er folk, som gerne vil skade os, bare fordi de kan. Men jeg har selv en baggrund med at snyde og finde fejl i computerspil, så jeg ved, hvordan de tænker, og hvilke svagheder de går efter. Derfor er jeg også i stand til at forhindre det ved at tage mine egne våben og vende dem om, fortæller Rune Speich.

I dag er der 15 millioner registrerede brugere, som køber udstyr og våben i 'Heroes & Generals', og en af Rune Speichs opgaver er at sikre, at der ikke er snydere i spillet.

– Hvis først du får ry for, at der er snydere og hackere i spillet, så er der ingen, som gider spille det, siger han.

Lige på og hårdt

Personalemødet fandt sted en torsdag, og efterfølgende valgte medarbejderne to repræsentanter til at føre ordet overfor ledelsen i forhandlingerne. Rune Speich var en af dem.

– Hvis du spørger mig om noget, får du et ufiltreret svar. Jeg siger tingene, som de er – lige på og hårdt. Jeg tror, det var derfor, jeg blev valgt til at føre ordet overfor ledelsen, siger han.

Men det var først om tirsdagen – efter en weekend med tunge overvejelser, tvivl og frustrationer – at der blev sat navne på de medarbejdere, der skulle afskediges. Stemningen var trykket i bund, og ingen vidste, om de var købt eller solgt.

– Det var mange dage at gå rundt i uvished, og det var stressende, fordi jeg også har ansvaret for folk under mig i mit team. Jeg følte, at jeg svigtede dem, hvis de blev afskediget. Det ramte mig hårdt. Og jeg var vred på ledelsen, fordi de ikke tog mig med på råd. De har jo slet ikke samme kendskab til kompetencerne hos de ansatte i mit team, fortæller Rune Speich.

Den rigtige sti

Medarbejderrepræsentanterne kontaktede PROSA, som Rune er medlem af, og næste morgen mødte PROSAs jurist Jesper Borre op for at tage del i forhandlingerne og rådgive medarbejderne om deres muligheder.

“Det var virkelig en mavepuster”

– Det var supergodt, og Jesper var tilgængelig for alle medarbejdere. Han holdt os på den rigtige sti og var garant for, at vi ikke fokuserede på de forkerte ting i forhandlingerne med ledelsen. Der er noget enormt betryggende i at have en med, der har prøvet situationen før, siger Rune Speich.

Han forklarer, at Reto Moto havde et så stramt budget, at de ikke kunne tilbyde andet end det, der står i funktionærloven. Efter blodbadet, hvor 18 af de 39 medarbejdere fik en fyreseddel, aftalte de med ledelsen at hjælpe med en fornuftig overdragelse af de igangværende projekter, inden de blev fritstillet.

– Det var vigtigt for os, at den aftale blev overholdt. Vi ville for alt i verden undgå, at ledelsen efterfølgende ringede til de fritstillede medarbejdere i tide og utide for at spørge om små ting. De fyrede medarbejdere skulle have fred til at bearbejde deres situation og fokusere på at finde et nyt job, siger Rune Speich, som stadig er ansat i Reto Moto.

Bremsede for sent

Men Rune Speich er stadig uforstående overfor ledelsens sene reaktion på de økonomiske problemer. Han henviser til, at Reto Moto havde besluttet, at man i 2018 ville investere tid og ressourcer i at forbedre spillets backend og opdatere programmer uden at sende så meget nyt på banen i 'Heroes & Generals'. Først i oktober udkom der en større release, men den gav ikke så store indtægter som forventet.

– Jeg stolede på, at ledelsen havde fuldt styr på det. Hvis de havde grebet ind tidligere, kunne vi måske have undgået at fyre så mange. Når man fyrer 18 på én gang, så må man spørge sig selv, om ledelsen er bremsat op for sent, siger Rune Speich.

Chokket over fyringerne er endnu ikke aftaget, og det har været vigtigt for de tilbageværende medarbejdere at

Rune Speich er stadig ansat i Reto Moto, hvor medarbejderne nu har krævet større medindflydelse. Foto: Privat

gøre status og se fremad. Derfor har medarbejderne nu afleveret en liste til ledelsen med ønsker til spillet og krav om mere inddragelse af medarbejderne. For som Rune Speich konstaterer, så har ledelsen heller ikke noget job, hvis projektet ikke lykkes.

– Så de er nødt til at lytte mere til medarbejderne, der normalt har fingeren på pulsen, siger Rune Speich og tilføjer:

– Man kan vælge at lægge sig ned på gulvet og være bitter, eller man kan prøve at vende det til noget positivt. Vi er alle klar over, at det bliver en hård tid, men for at komme til tops igen må vi arbejde os op ad trappen i stedet for at trille ned i kælderen.

En flod af overvågning

I de seks år, der er gået siden Edward Snowdens afsløringer, er masseovervågning gået fra at være en nichedebat til toppen af mediernes dagsorden, skriver Peter Kofod i denne klumme.

Af Peter Kofod, skribent og foredragsholder
[prosabladet@prosa.dk]
Foto: Pia Ry Photography

Den græske filosof Heraklits mest berømte citat må være det med, at man ikke kan træde ned i den samme flod to gange. Det er godt nok et fejlцитat, men hvad pokker. Man skal jo starte et sted. Det sted kunne være midt i Stillehavet i januar 2013.

Her laver en ung fyr en 12 minutters video, hvor han med forvrænget stemme prøver at lære journalister at bruge kryptering for at beskytte deres kilder. Den slags har aktivister (og PROSA-medlemmer) gjort både før og siden. Privatliv – også på internettet – pressefrihed og whistleblowerbeskyttelse er vigtige emner. Men fyren her har en helt konkret grund til at gøre det: Han har kopieret titusindvis af tophemmelige dokumenter fra sin arbejdsplads på Hawaii, som han vil videregive til journalister.

Fem måneder senere mødes fyren – en systemadministrator ved navn Edward Snowden – med tre journalister på et klaustrofobisk hotelværelse på 'The Mira' i Hong Kong. Resten er historie.

Menneskerettigheder og teknik

I de snart seks år, der er gået, har vi haft en intens debat om overvågning, sikkerhed og krydsfeltet mellem menneskerettigheder og teknik. Nogle gange har det dog føltes som om, det er de samme ting, der fremføres, uden at vi rykker os ud af stedet. Som om det er den samme flod, vi hopper ned i igen og igen, mens overvågningen fortsætter ufortrødent, rettigheder udhules, og de værste aspekter af teknikken forstærkes, mens de bedste minimeres.

Og dét bringer os tilbage til den kronisk fejlciterede Heraklit. Selvfølgelig kan du hoppe i floden to gange. Pointen er, at hvis du jokker derned igen, er det ikke det samme vand længere. Måske er du heller ikke selv helt den samme.

Og sådan er det også med overvågningsdebatten.

Det er ganske forståeligt, at man kan have lyst til gå i fosterstilling over, at det – især i Danmark – har været meget småt med konkrete resultater ovenpå hundredvis

af artikler om tusindvis af dokumenter, der afslører efterretningstjenesternes grænseløse masseovervågning af verdens befolkning.

Ingen love er blevet ændret, ingen er blevet stillet til ansvar. Det er stadig op til ildsjæle at lægge sag an mod staten over den ulovlige logning (jeg er selv medstifter af Foreningen Imod Ulovlig Logning). Snowden er stadig i eksil i Rusland. Og det politiske system er stadig absurd ude af sync med virkeligheden. Seks år efter dokumentationen af masseovervågning har vi stadig "ingen grund til at antage, at der foregår ulovlig amerikansk overvågning", som en række ministre mod bedre vidende har udbasuneret lige siden.

Så på den led er det den samme flod.

Første skridt på vejen til helbredelse

Men tænk lige seks år tilbage. Inden Snowden var dét her – på trods af, hvad eksperter måtte mene – science fiction. Sølvpapirshatte-stuff. Nu har menneskerettighedsorganisationer emnet højt på dagsordenen. Man kan ikke åbne en avis uden at se historier, der på den ene eller anden måde relaterer til det.

"Verdens mest gennemdigitaliserede land" er endelig begyndt at overveje, om vi ikke bør have en it-strategi udover blot at trykke <enter>. EU-domstolen har to gange dømt, at masseovervågning er ulovligt. Med GDPR har vi for første gang fået en databeskyttelseslov med tænder og økonomisk incitament. Kryptering er blevet så udbredt og anvendeligt for almindelige mennesker, at amerikanske efterretningstjenester for alvor har skruet op for mere målrettede metoder til at få fat i kommunikation (hvilket naturligvis indeholder en masse problematikker, men dog principielt langt er at foretrække fremfor den bevidstløse overvågning af alle borgere).

Techgiganterne kommer jævnlige i problemer, fordi det klima, de opererer i, langsomt men sikkert ændrer sig. Overvågning er gået fra at være noget, man beskæftigede

“Overvågning er gået fra at være noget, man beskæftigede sig med i helt bestemte nicher, til at være totalt mainstream”

sig med i helt bestemte nicher, til at være totalt mainstream (jeg har selv holdt over 100 foredrag for alt lige fra gymnasier til næsten alle politiske partier).

Der er blevet meget langt mellem politikere, der mener, at vi da bare skal forbyde kryptering, og så er alt godt – og samtidig har Trump hjulpet langt de fleste til at indse, at det måske ikke er smart at give regeringer uindskrænket magt.

Misforstå mig ikke: Vi er ikke ved at vinde kampen. Langt fra. Men for første gang i lang, lang tid ER der en kamp. Og modsat tidligere er der både blandt beslutningstagere og i befolkningen en stigende erkendelse af, at alt dette her ikke "bare" har med teknik at gøre. Det handler om os. Om hvilket slags samfund vi vil give til vores børn.

Det er, uanset hvad Heraklit eller Snowden egentlig mente, ikke helt den samme flod.

Mod Peter Kofod til PROSAs Unga weekend-arrangement Surveil_it, der har fokus på overvågning. Peter Kofod er skribent og foredragsholder og en af de første i verden, der interviewede Edward Snowden. Hans hjemmeside er www.peterkofod.dk

PROSA Ung inviterer:

EN WEEKEND MOD OVERVÅGNING

➤ Tag med på en spændende weekend sammen med andre unge it-professionelle fra hele landet, når PROSA Ung inviterer til Surveil_it den **5.-7. april** og sætter overvågning på dagsordenen.

Vi skal bo i naturskønne omgivelser på Spejdercenter Sletten ved Ry. Vi sørger for seje oplægsholdere, spændende workshops, sjove sociale rammer, god mad og fælles bustransport fra København og Aarhus.

Du får det hele for kun 150 kroner! Vi er fuld gang med at sammensætte et sprængfarligt program – blandt talerne er aktivisten Peter Kofod, der er medlem af bestyrelsen i Veron og Foreningen Imod Ulovlig Logning.

Tilmeld dig på
www.prosa.dk/arrangementer

Har du spørgsmål, så kontakt PROSAs ledelseskonsulent Jakob Ruggaard på jar@prosa.dk eller telefon 26 42 25 06.

PROSA

BEKÆMP DE DUMME Svin

De fleste har prøvet at have en chef eller en kollega, der skaber dårlig stemning på arbejdspladsen. Men hvad stiller du op? Den amerikanske professor Robert I. Sutton har forsket i, hvordan du håndterer mennesker, der behandler dig som skidt.

Af Ole Hoff-Lund

[ohl@prosa.dk]

Illustration: Mikkel Henssel

Den amerikanske professor Robert I. Sutton har skrevet utallige videnskabelige artikler om lederskab og organisatoriske forandringer i sin tid på Stanford University. Men det var først, da han i 2007 udgav "The No Asshole Rule", at han for alvor ramte en nerve i befolkningen.

Den lille bog handler om, hvordan man skaber en civiliseret arbejdsplads med plads til mangfoldighed. Men den rummer også et enkelt kapitel om, hvordan man overlever ubehagelige typer på arbejdspladsen, og fra da af har Robert Suttons liv i høj grad været præget af det tema.

Pludselig begyndte han at modtage e-mails, telefonopkald og henvendelser via Facebook og Twitter fra fremmede, der havde brug for et godt råd til, hvordan de skulle håndtere et røvhul på deres arbejdsplads eller i deres omgangskreds.

"Det tog mig nogle år at acceptere, at lige meget hvad jeg ellers skriver om i mit liv, eller hvilken tyngde mit øvrige arbejde har, så vil jeg altid først og fremmest være kendt som The Asshole Guy", skriver Robert Sutton i forordet til sin nye bog "The Asshole Survival Guide".

Undertrykt og energiforladt

Bogen indeholder strategier og tips til, hvad du stiller op med en kollega eller en chef, der opfører sig som et regulært røvhul. Og selv om Robert Sutton tager udgangspunkt i forholdene på arbejdspladser, så finder strategierne også anvendelse i organisationer, i uddannelsessystemet, og i det offentlige rum som banegårde, lufthavne og indkøbscentre, siger han.

"Jeg har udviklet strategierne gennem årene. Selv om det var meningen, at jeg skulle arbejde på andre opgaver, så har jeg brugt en time eller to hver dag på at læse, tale og skrive om røvhuller, og hvordan du tackler dem. De bedste

råd har jeg samlet i en guide til at håndtere respektløse mennesker, der får andre til at føle sig undertrykt, nedgjort eller energiforladt", fortæller Robert Sutton, der blandt andet bygger sine studier på 8.000 e-mails fra læsere, der har fortalt deres historier.

Når du kaster lort på andre

Richard Sutton beskriver også nogle af sine møder med dumme svin i erhvervslivet, der mener, de har fundet en vindermodel til at opnå personlig succes ved at træde på deres konkurrenter og kolleger for at komme højere op på karrierestigen.

"Men det forårsager så meget skade at behandle andre mennesker som skidt. Og selv om du er lykkedes med at være et røvhul og en vinder på samme tid, så er du efter min mening stadig en taber på det menneskelige plan. Og husk, at når du kaster med lort på andre, så får du typisk også lort på dig selv", skriver Richard Sutton.

Stanford-professoren henviser til talrige studier, der viser, hvor skadelig en indvirkning det har for en arbejdsplads eller en organisation, når en chef eller kollega får frit slag til at lade sin galde og respektløse opførsel flyde blandt kollegerne.

"Der findes hundredvis af eksperimenter, der viser, at det underminerer medarbejdernes kreativitet, beslutningskraft, produktivitet og vilje til for eksempel at hjælpe kollegerne eller blive lidt længere på jobbet for at færdiggøre et vigtigt

projekt. Røvhuller er ren gift for arbejdsglæden, og der er risiko for, at andre bliver smittet", fastslår Richard Sutton.

Beløn de gode medarbejdere

Ifølge Stanford-professoren er der groft sagt to kategorier: Dem, der baserer deres professionelle arbejdsliv på at være et røvhul, og dem, der ikke er klar over, at de opfører sig som et, og derfor skal have hjælp til at indse det.

"Det særlige ved røvhuller i ledende stillinger er, at de skaber en stor bunke lort, der ruller ned gennem organisationen", skriver Richard Sutton.

Han henviser til flere studier, der viser, at grove og grænseoverskridende chefer har en tendens til at udvælge ligesin-

dede til mellemledere, som typisk vil skabe ødelæggende konflikter blandt medarbejderne. Det går ud over medarbejdernes tillid, motivation og innovation, og de er mindre tilbøjelige til at byde ind med nye forslag og idéer. Sygefraværet stiger, og medarbejderne risikerer stress, depression, søvnbesvær og dårligere relationer til familie og venner.

Derfor er det alfa og omega, at virksomheden indretter sig på en måde, så det nærmest er umuligt for røvhuller at sprede dårlig karma.

"Det er svært for tyranner at gøre deres beskidte arbejde, når de er omgivet af mennesker, der hele tiden stiller dem til regnskab for deres handlinger og deler deres oplevelser med hinanden. Når personen igen og igen løber ind i medarbejdere, der aktivt forsøger at stoppe dem, har det en voldsom effekt. Og det har en kolossal betydning, hvis den øverste chef tydeligt tager afstand fra dårlig opførsel".

Prosabladets læserpanel fortæller om deres værste oplevelser:

VÆRSTE KOLLEGA

"En, som ikke glemmer dårlige oplevelser, ikke kommer videre i gammelt nag, ikke holder aftaler, han selv har været enig i, og spreder dårlig aura i afdelingen"

"Selvoptaget. Forstyrrende, når andre knokler, mens det brænder på. Fraværende, når det ikke lige er hans eget lille område".

VÆRSTE CHEF

"Kunne ikke tåle, når folk under ham havde bedre teknisk indsigt og forståelse end ham selv. Når ting gik godt, var det hans fortjeneste; når ting gik skidt, var det os under ham".

"Den værste slags er oftest den, der ikke prøver at beskytte dig mod ubehageligheder udefra og oppefra, men som er et skvat, der prøver at dække sin egen røv".

STOR guide
på næste side

I bogen "The Asshole Survival Guide" opstiller den amerikanske professor Richard I. Sutton en række metoder til at overleve dumme svin, der piner og plager deres omgivelser på arbejdspladsen for at opnå deres mål. Prosabladet bringer en guide til, hvordan du kommer helskindet ud af kampen.

TEKST: OLE HOFF-LUND
GRAFIK: MIKKEL HENSSEL

Tag kampen op – for dig selv og dine kolleger!

Det, der driver nogle mennesker til vanvid, kan gå hen over hovedet på andre. Men hvis du dagligt kæmper med chefer eller kolleger, der efterlader dig nedtrykt og energiforladt, skal du reagere. Lav en overlevelsesstrategi, der kan sikre dig mod flere overgreb, og indstil dig på at tage drastiske midler i brug.

Tænk dig om

Din første indskydelse, når du bliver konfronteret med et dumt svin på arbejdspladsen, er typisk at indlede et modangreb med det samme. Men den strategi risikerer at give bagslag. Stop op, overvej dine muligheder og søg råd hos venner og kolleger, siger Richard Sutton:

"Det bedste, du kan gøre, er enten at undgå de dumme svin helt og aldeles eller at sige op og komme videre. Men det er ikke altid en mulighed".

Brug mentale tricks

Hvis du er havnet i en vanskelig situation med ubehagelig kolleger eller chefer, og du ikke kan overskue at sige op nu og her, så kan det hjælpe at bruge mentale tricks. Ved at sige til dig selv, at du bare skal stå igennem en måned, tre måneder eller et år, før du er fri igen, så kan det fjerne meget af det psykiske pres. Humor er et andet våben midt i kaos, siger Richard Sutton:

"Hvis du kan nå derhen, hvor du griner af de personer, der gør livet surt for dig på arbejdspladsen, så er du kommet langt. Det gør jeg selv med nogle af mine mere besværlige kolleger".

Skab fysisk afstand

Hvis du på nogen måde kan undgå at komme i nærkontakt med personen på din arbejdsplads, så bliver dit liv nemmere. Richard Sutton opfordrer blandt andet til at skifte kontorplads for at komme på afstand af din ulidelige kollega og til at sætte dig så langt væk fra personen under møder. Du kan også ændre på dine kafferutiner og kontorvaner, så du ikke løber ind i vedkommende i køkkenet.

”Jo mindre du kommer i kontakt med personen, jo bedre er det for dig”, siger Richard Sutton.

Brug din magt

Hvis du bestemmer over en kollega, der optræder som et dumt svin, så træd i karakter. Hvis du ikke griber ind, risikerer du at underminere arbejdsmoralen blandt de øvrige medarbejdere. Richard Sutton fremhæver bestyrelsesformanden Paul Purcell fra den amerikanske kapitalforvalter Robert W. Baird:

”Han fortæller folk under ansættelsessamtaler, at de bliver fyret, hvis han opdager, at de er nogen røvhuller. Og han holder ord”.

Skaf dokumentation

Sørg for at indsamle skudsikre beviser, så du ikke står i en situation, hvor det er påstand mod påstand, når du bringer sagen op for ledelsen eller HR. Gem e-mails og anden korrespondance for at få ram på din plageånd og bed dine kolleger om at gøre det samme. I sidste ende kan det være, at din fagforening skal på banen.

”Det er ikke sikkert, at du vinder sagen, men det forbedrer dine chancer”, siger Richard Sutton.

Få det ud

Der er forskel på dumme svin på arbejdspladsen. Der er dem, der bruger det strategisk, og dem, der ikke er klar over, at de opfører sig som idioter. Richard Sutton refererer til en direktør, der blev dybt chokeret, da to kvindelige ledere trak ham til side og påtalte, at han havde for vane at afbryde de kvindelige medarbejdere under møder, mens mændene fik lov at tale ud.

”Han bad om tilgivelse og opfordrede dem til at sige til, hvis han nogensinde gjorde det igen”, fortæller Richard Sutton.

Stå sammen

Du har større chancer for at skabe forandring, hvis du har allierede. Det giver styrke og mod, og I kan opmuntre hinanden. En amerikansk undersøgelse viser, at når medarbejdere står sammen om en klage over en ubehagelig kollega, bliver 58 procent af plageånderne fyret – mens medarbejderne bevarer jobbet. Omvendt bliver kun 27 procent af dem fyret, hvis du står alene med din klage – og hver femte af dem, der klager, bliver selv fyret.

”Hvis det handler om en kollega, der er et dumt svin, og din chef ikke reagerer på det, kan I nå langt ved at stå sammen og dokumentere problemet systematisk”, siger Richard Sutton.

En smuk kode er vejen til *simplexity*

Som iværksætter har Jonathan Løw været vidt omkring i it-verdenen. I dag anvender han kunstig intelligens som motor i sin nye virksomhed JumpStory, der kaldes en slags Netflix for billeder. Han opfordrer it-professionelle til i fremtiden at sætte sig ind i hele virksomhedens værdiskabelse og ikke kun it-området.

Af Ole Hoff-Lund

[ohl@prosa.dk]

Foto: Lars Bech

Forestil dig, at du eller en kollega skal bruge et billede til en hjemmeside, et nyhedsbrev eller et opslag på sociale medier. Du søger på nettet efter billeder, eller måske bruger du nogle af de billedbaser, der tilbyder næsten gratis billeder af forskellige hverdagssituationer: En logrende hund, en grædende pige eller mennesker, der snakker sammen.

Billedsøgning er en tidskrævende proces. Udvalget er svært at overskue, kvaliteten er svingende, og kan du nu være helt sikker på, at du ikke krænker ophavsretten?

Den situation kender Jonathan Løw alt for godt fra sin karriere som innovatør og kommunikatør. Derfor har han nu sat sig for at revolutionere branchen, og sammen med sin gode ven Anders Thiim Harder har han grundlagt JumpStory, som af Forbes Magazine er udråbt til en af de mest lovende AI startups i Skandinavien.

JumpStory tager den kunstige intelligens dybt ind i fotografiets verden. Så dybt, at ikke alle billederne i fremtiden vil være helt ægte. Mere om det senere.

– Der er brug for mere og mere visuelt indhold til LinkedIn, hjemmesider og nyhedsbreve. Der findes omkring 400 millioner billeder og videoer på nettet, som fotografer har stillet gratis til rådighed, men de er ikke indekseret eller gjort tilgængelige på en nem måde. Vi tager det indhold, der i forvejen ligger der, og gør det tilgængeligt på en smart søgemaskine. Og man kan være sikker på, at når man henter billeder derfra, så kan de anvendes til alle formål, siger Jonathan Løw og henviser til de Creative Commons licenser, som giver ubegrænset adgang til kommerciel brug af billederne.

Netflix for billeder

Fællesnævneren for alle de virksomheder, som Jonathan Løw har været involveret i, er, at de udnytter it og teknologi til at skabe nye forretningsmodeller. Hos JumpStory

bruger de kunstig intelligens på en måde, så det er muligt for brugeren at sætte en tekst eller artikel ind i søgefeltet, hvorefter maskinen selv finder de billeder, der matcher indholdet af teksten.

Modellen er allerede døbt Netflix for billeder, og kodeordet for Jonathan Løw er "simplexity" – et begreb, der handler om at gøre komplekse ting så simple som muligt for brugerne.

– Vi bliver alle sammen mere og mere utålmodige på nettet. Vi vil bare have det simpelt. Tingene skal fungere. Hvis det ikke virker, så er vi væk igen med det samme, siger Jonathan Løw.

I skriver på jeres hjemmeside, at den digitale verden er blevet unødigt kompliceret og uoverskuelig. Hvad mener I med det?

– Bagsiden af digitaliseringen er stress, uoverskuelighed, og at man ikke kan følge med. Tag bare sådan noget som intranet. De fleste hader det, og det er, fordi det er bygget af teknikere til teknikere. Der har ikke været nogen inde over for at skabe brugervenlighed. For nylig skulle jeg til en undersøgelse på hospitalet. I gamle dage fik jeg et brev med en indkaldelse. Det kunne jeg forholde mig til. Men nu får jeg en notifikation om, at der ligger noget i min e-Boks, og så skal jeg huske, hvor jeg har min kode, eller om den ligger på en app. Digitaliseringen har på nogle områder gjort verden nemmere for os, men langt fra på alle.

En smuk kode

Men hvordan vil I sikre, at jeres virksomhed ikke ender på samme måde?

– Vi har nogle udviklere, som er fantastiske til at kode. De kan ligefrem tale om, at koden er smuk, men de kan ikke altid sætte sig udover håndværket og forstå anvendeligheden. Jeg forstår mekanikkerne i kunstig intelligens, og

A portrait of Jonathan Løw, a man with a beard and a shaved head, smiling. He is wearing a dark denim jacket over a dark t-shirt. He is sitting in a green armchair in front of a large bookshelf filled with books. The lighting is warm and focused on him.

MØD JONATHAN LØW

Tirsdag den 2. april
kl. 17-19.30 holder Jonathan
Løw foredrag i PROSAs
lokaler i København.

Tilmeld dig på prosa.dk/arrangementer

**“Vi bliver
alle sammen
mere og mere
utålmodige på
nettet. Vi vil
bare have det
simpelt”**

hvad det kan anvendes til, men jeg forstår ikke håndværket. Der er ligesom et spring dér, som vi prøver at skabe sammen. Hvis de ikke koder ordentligt, så er søgemaskinen for mig ikke andet end en forfæjlet funktionalitet og dermed et irritationsmoment. Vores mål er at gøre det nemmere for folk indenfor de områder, vi kaster os over.

Er det et generelt krydsfelt mellem udviklere og ledelse, at de har svært ved at forstå hinanden?

– Som udvikler skal man holde fast i sin grundighed og passion, men også erkende, at en af kompetencerne fremover bliver at oversætte den værdi, man skaber, til et sprog, som andre kan forstå. Mange forstår nok ikke, hvad det vil sige at lave grundig kode. Jeg mener: Kode er vel kode, og jeg går ud fra, at du laver det grundigt første gang? Udviklerne bliver frustrerede over, at man ikke forstår den verden, de kommer fra. Der er et krydsfelt mellem en ledelse, som har fokus på forretningsudvikling og mål og deadlines, og nogle udviklere, der har fokus på at levere et ordentligt produkt.

JumpStory er hjertebarnet

Oprindeligt satsede JumpStory på at udvikle en algoritme, der kan hjælpe tekstforfattere med at skrive indhold ved

at fodre den med data. Først arbejdede de med Natural Language Processing (NLP), som er evnen til at lære en algoritme at forstå sprogets opbygning: Sætninger, metaforer og humor. Næste fase var at lære den at skabe sprog – Natural Language Generation (NLG) – så den eksempelvis kunne simulere en virksomheds sproglige dna.

– Vi arbejder med noget ret eksperimenterende teknologi indenfor content, men dér var vi nok for ambitiøse, fortæller Jonathan Løw.

Nu er der fuldt fokus på at optimere den algoritme, der forstår essensen af en tekst og matcher den med billeder, video og grafik. Målet er at lægge sig midt mellem de gratis og de professionelle billedbureauer, men at være overlegen på søgefunktionen, siger Jonathan Løw, der sammenligner det nuværende billedmarked med den gamle AltaVista-søgemaskine, hvor tingene var opdelt i kategorier, og du selv skulle gøre det meste af arbejdet med søgningen.

En amerikaner fra Bulgarien

Sideløbende arbejder JumpStory med en teknologi, der gør det muligt at ændre i billederne, så du eksempelvis kan udskifte ærkeamerikanske ansigter med per- >>

soner, der har et dansk eller bulgarsk udseende, så billeder passer ind i en national kontekst for den enkelte virksomhed.

– Hvad hvis vi kan lave en algoritme, som kan skabe ansigter, der ikke findes i forvejen, og sætte de ansigter ind på et eksisterende billede? Du kan ikke se, at det er manipuleret, for det ligner rigtige mennesker. Dermed løser det også hele rettighedsdelen i forhold til de personer, der optræder på det oprindelige billede, siger Jonathan Løw og fremviser en række eksempler på sin computer, mens han understreger, at der også er dataetiske spørgsmål, som skal håndteres i forbindelse med manipulation af billeder:

– Kunstig intelligens er jo hypet helt vildt i øjeblikket, men midt i fascinationen skal man huske, at hvis du ikke har de data, der skal til, og hvis du ikke har ressourcerne til at træne den gennem supervised learning, så er den altså ikke særlig skarp.

BLÅ BOG

- Jonathan Løw, 40 år, dansk innovatør, iværksætter og forfatter. Har studeret nordisk sprog og litteratur på Aarhus Universitet.
- Stiftede i 1999 virksomheden eForlag.dk – en platform for digital litteratur – og grundlagde i 2008 Engodsag.dk, som gjorde ham til årets it-iværksætter. Har desuden været marketingschef i Bog & idé, Kaospiloterne og investeringsfonden Accelerace.
- Udgav i 2016 'GURUBOGEN', som blev nummer ét på bestsellerlisten. Aktuell med bogen 'Secret No More'.

3 GODE RÅD FRA JONATHAN LØW TIL FREMTIDENS IT-FOLK

1. BLIV BEDRE TIL AT OVERSÆTTE

I fremtiden vil det ikke være nok, at du kan programmere eller er en dygtig systemarkitekt. Efterhånden som it-afdelingen får en stadig vigtigere rolle i alle organisationer, går den fra at være en supportfunktion til at blive en afgørende del af både forretningsudvikling og innovation.

Det betyder for din rolle i it-afdelingen, at du skal forstå resten af organisationen – salg, markedsføring og kundeservice – bedre end før, så du rent faktisk kan levere det, der efterspørges. Gevinsten er samtidig, at det vil gøre det nemmere for dig at blive forstået. Vi forstår først for alvor at gøre os forståelige, når vi har forstået andre, og ofte vil dine specialkompetencer og opgaver skulle "oversættes", før de bliver anerkendt, og dine behov for alvor bliver tilgodeset.

Træn dine evner i at lytte og forstå andre ved at stille flere spørgsmål. Du vil opleve, at de også vil begynde at blive mere nysgerrige og forstå dig bedre. Det kan være svært i starten, men jeg lover dig, at du vokser med opgaven!

2. FORKLAR VIGTIGHEDEN

Det har længe været et buzzword, at vi skal være forandringsparate, men det er i virkeligheden et besynderligt begreb. At være parat vil jo sige at være passiv. Vi sidder og venter på, at andre giver os besked på, hvad vi skal gøre.

Hvis du eksempelvis lægger vægt på, at du skal have god tid til at skrive grundig kode eller gennemføre detaljerede processer, så forudsætter det, at resten af organisationen forstår det i tide, inden de allerede har planlagt en strategi eller et forløb, som du så blot skal følge.

Det kræver, at du bliver forandringsskabende og fortæller om vigtigheden af de ting, du brænder for, og de idéer, du har, inden andre beslutter det for dig. Jeg plejer at sige: Enten sidder du med ved bordet, eller også ender du på menuen.

3. BRYD UD AF VIDENSBOBLEN

I Danmark orienterer vi os i alt for høj grad nationalt frem for internationalt. Cirka 95 procent af de danske journalister dækker det, der foregår iblandt seks millioner mennesker. Hvad så med det, der foregår iblandt otte milliarder?

Facebook hjælper dig ikke, for de vil bare levere ting, du klikker på, og selv Googles algoritmer er et stykke hen ad vejen designet til gerne at ville give dig ret – ikke gøre dig klogere.

Derfor kræver det, at vi orienterer os bredere og bevidst opsøger viden og information steder, hvor vi normalt ikke ville kigge, og om emner, som normalt slet ikke ville interessere os eller måske endda strider imod det, vi mener om verden og vores fag. Men det er præcis i dette møde, at vi bliver udfordret, og vores hjerne bliver tvunget til at tænke nyt. Så ud af vidensboblen og omfavne den gigantiske virkelighed udenfor boblen.

14 15
MAJ 2019

μCPH

MicroCPH er en konference dedikeret til microservices, distribueret og event-dreven arkitektur. Der vil være talks med fokus på patterns, practices og erfaringer, samt det operationelle aspekt forbundet med driften. Med speakers fra både ind- og udland, som deler ud af deres erfaringer fra virksomheder som Lunar Way, Digital Ocean, AirBnB og HashiCorp vil du få tekniske, velfunderede og pragmatiske input til disse typer arkitekturer.

2 dage, 1 spor med 15 talks i Store VEGA i København

Køb din billet på microcph.dk

"The Future of Microservices"

SUSANNE KAISER

INDEPENDENT CONSULTANT

Opening Keynote

JAMES LEWIS

THOUGHTWORKS

"Has the Service Mesh
Killed the Fat Client?"

NIC JACKSON

HASHICORP

STRATEGIC
MICROSERVICE
PATTERNS

"Airbnb's Great Migration:
Building Services at Scale"

JESSICA TAI

AIRBNB

"Observability and
Product Release"

SNEHA INGUVA

DIGITAL OCEAN

MICRO
FRONTENDS

Medlemmer af Prosa får 10% rabat ved brug af rabatkoden "**prosa**" på microcph.dk

Mennesket har stadig en *CHANCE*

Kunstig intelligens udfordrer menneskets status som enestående væsener. Ifølge den danske kvantefysiker og professor Jacob Sherson er det derfor nu, vi skal tage diskussionen af, hvad det vil sige at være menneske.

Af Stig Andersen, freelancejournalist

[prosabladet@prosa.dk]

Foto: Tobias Nicolai

Intens, præcis og helt blottet for blufærdighed, når det gælder livets store spørgsmål. Det er førstehåndsindtrykket få minutter inde i en samtale med Jacob Sherson, der er kvantefysiker og professor på Aarhus Universitet. Og det holder hele vejen rundt om emner som kunstig intelligens, de to banebrydende projekter 'Science At Home' og 'Learning Economy' samt den kvantecomputer, som Jacob Sherson og hans team har bygget på siden 2012.

– I kvantefysikken beskæftiger man sig jo med de mindste bestanddele, og hvordan de bliver sat sammen til noget større. Jeg har altid fundet det ekstremt spændende, at der i rigtig mange sammenhænge ud af relativt simple byggesten kan opstå stor kompleksitet. Det kan være neuroner i hjernen eller udvekslingen af en krone mellem dig og mig i forhold til det større økonomiske system, fortæller den 40-årige Jacob Sherson, der blev professor i marts 2017.

Menneskeheden er udfordret

Udviklingen inden for kunstig intelligens er ifølge Jacob Sherson en gylden mulighed for, at vi kan blive meget klogere på, hvad vi som mennesker er i stand til, og hvad det vil sige at være menneske.

– Som menneskehed har vi været unikke. Aldrig før har vi været udfordret af andre intelligente væsener ved vores side. Nu har vi lige pludselig opdaget, at kunstig intelligens kan noget, som vi ikke kan. Vi troede, vi var *The Supreme Beings on Earth* og bliver nu kraftigt udfordret på et psykologisk plan. Og den udfordring må ikke føre til handlingslammelse, siger han.

For et par år siden deltog Jacob Sherson i en paneldiskussion arrangeret af EU-Parlamentet, hvor man debatterede, hvordan verden ville se ud i 2050. Direktør Marek Rosa fra den tjekkiske udviklingsvirksomhed GoodAI mente, at det umiddelbare mål var at udvikle kunstig intelligens, så vi kunne få løst kræftgården.

Men for Jacob Sherson vil det betyde afslutningen på menneskeheden, som vi kender den.

– Jeg er ikke bekymret for den meget snævre udgave af kunstig intelligens, som vi kender i dag. Men hvis den generelle kunstige intelligens blev virkeliggjort i morgen, ville det være det værste, der kunne overgå os. Den menneskelige psyke har ganske enkelt brug for tid til at vænne sig til, at vi ikke er så unikke, som vi gik og troede. Den gode nyhed er, at generel kunstig intelligens efter min mening ligger så langt ude i fremtiden, at vi har tid til at vænne os til det, og at vi formentlig til den tid har augmented os

selv så meget, at vi reelt har flyttet definitionen af, hvad det vil sige at være menneske, siger han.

Blind accept af algoritmer

Mennesket er stadig unikt i den forstand, at vi kan tage kritisk stilling til verden omkring os, og vi har intuition og følelser, vi kan agere på. Men vi bliver nødt til at tage skæbnen i egen hånd og få startet, hvad Jacob Sherson kalder en konstruktiv refleksion over, hvad vi kan som mennesker – også på det mere konkrete plan.

– Med al den viden, vi har nu, hvad er det så konkret, vi forestiller os, at en ingeniør kommer til at lave, ikke om fem år, men om 20 år? Hvad skal vi uddanne os til? Hvordan ser jobmarkedet ud? Vi må ikke give op, men tage den diskussion, siger Jacob Sherson og understreger, at alternativet ikke er tillokkende:

– Hvis vi ikke tager diskussionen, bliver vi 100 procent datadrevne og kommer til at læne os op ad algoritmerne og i stadig højere grad bare acceptere, hvad algoritmerne fortæller os. Så kommer vi til at konkludere, at det eneste, der var ved at være menneske, var vores analytiske tankegang. Og det er computerne nu blevet så gode til, at vi kan sætte menneskeheden på pause – og vi har ikke rigtig noget at bidrage med. >>

**“Kunstig intelligens kan frigøre
tid til den menneskelige
interaktion, som vi er ved at
have sparet væk”**

LEARNING ECONOMY

- Internationalt projekt, hvis mål er at kvantificere effekten af alverdens uddannelsesmoduler og gennem en ny kryptovaluta belønne dem, der hjælper eleverne med at opnå både hårde og bløde kompetencer.
- I projektet er der udviklet en blockchain-baseret løsning til at gemme opbygget viden i såkaldte Learning Ledgers. Disse mappes til Microdiplomas, som ved hjælp af kunstig intelligens kvantificerer kompetencerne.
- Blockchain-løsningen sikrer personlig datasikkerhed, så eleven til enhver tid ejer sine data, men samtidig giver mulighed for at kunne se samlede tendenser. Projektet har været præsenteret i FN og World Economic Forum.

Se mere på learningeconomy.io

Jacob Sherson mener, at vi i langt højere grad skal fokusere på, hvordan den intuitive side af mennesket kan udnyttes i samspil med computeralgoritmerne, og han opfordrer til at skubbe skræmmescenarierne i baggrunden og fortælle de positive historier om den snævre udgave af kunstig intelligens.

– Kunstig intelligens kan frigøre tid til den menneskelige interaktion, som vi er ved at have sparet væk. Computeren kan udføre mange af de rutineprægede opgaver, vi har på listen over ting, vi skal nå. Der- ved kan vi få de ting, der lige så stille er røget af listen, tilbage igen, så vi kan forbedre sundhedsplejen, skolesystemet og så videre. Men vi må passe på, at vi ikke bare fjerner opgaverne – vi skal lægge noget andet ind i stedet. Vi skal ganske enkelt stille større krav til fremtiden, mener Jacob Sherson, der er gift og har tre børn på fire, syv og ti år.

Mere nuanceret syn på verden

En fællesnævner for de projekter, Jacob Sherson er involveret i, er visionen om at skabe et bedre samfund på et tidspunkt, hvor kunstig intelligens og den generelle teknologiudvikling stiller os over for nogle store udfordringer.

– Ved at deltage aktivt i diskussionen af de udfordringer, vi står over for, kan vi være med til at præge, i hvilken retning vores samfund skal gå og hvilke typer samarbejder, vi skal have med hinanden. Samtidig skal vi lære, hvordan vores følelser bliver brugt til at manipulere os, men også hvordan vores følelser kan være vores store styrke i forhold til at løse nogle problemer, som computeren ikke kan løse, siger han.

Han fremhæver 'Science At Home'-projektet, hvor et stort antal ikke-fagfolk bliver involveret i løsningen af komplek-

se problemstillinger gennem spil. Idéen opstod under arbejdet med at bygge kvantecomputeren.

– 'Science At Home' er et forsøg på at finde ud af, hvor meget man kan involvere den generelle befolkning i løsningen af komplekse problemstillinger. Ikke primært for at få bedre resultater, men for at undersøge den menneskelige intuition og se, hvor langt den kan bringe os. Det er svært at gøre det med eksperter, fordi de for hurtigt griber til deres ekspertviden, forklarer Jacob Sherson.

I et endnu større perspektiv skal projektet udforske muligheden for kunne anlægge et mere nuanceret syn på verden omkring os.

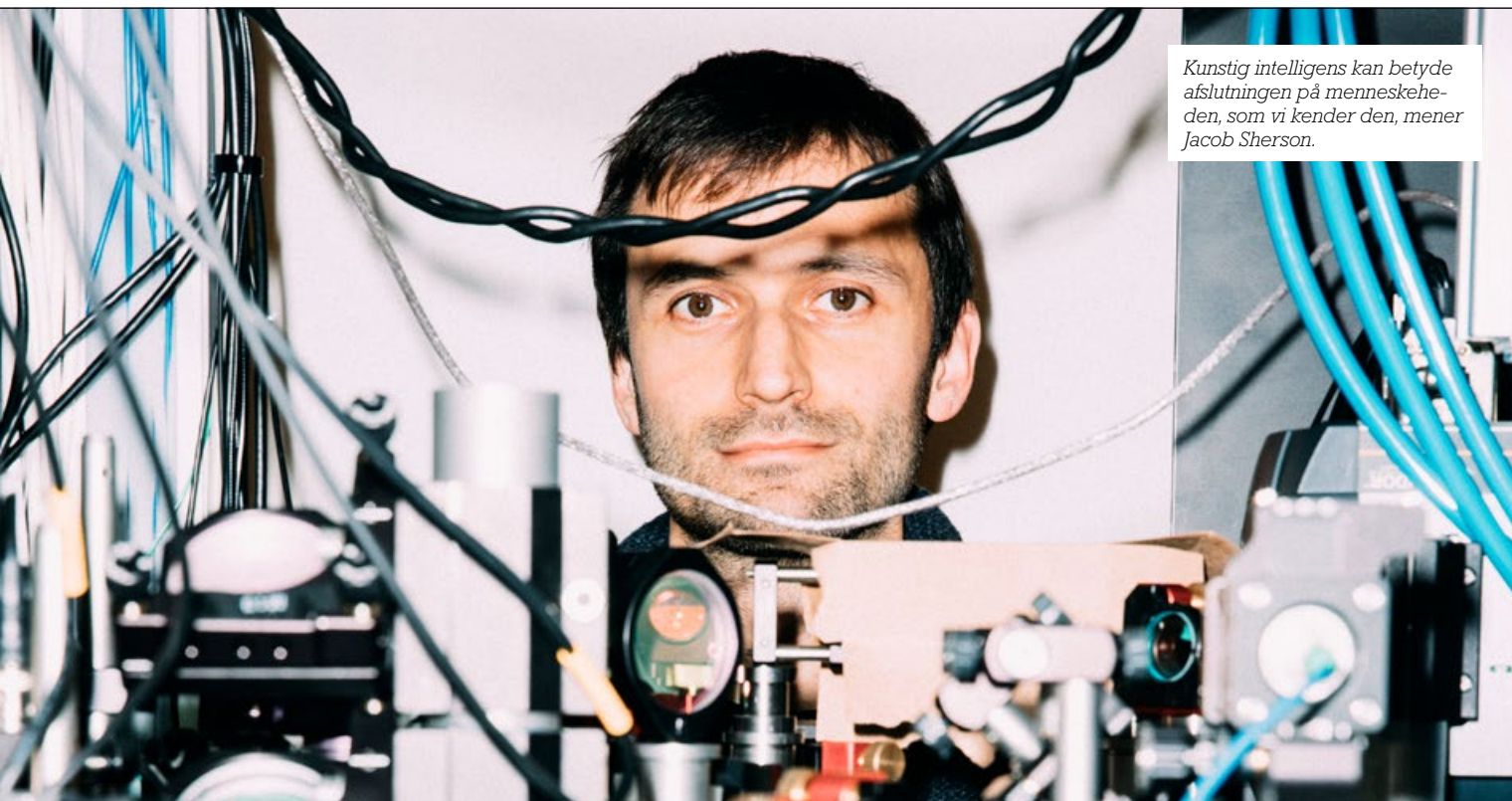
– Hvis vi skulle gøre én ting for at blive klogere, så vi kan forbedre verden, så skal vi blive bedre til at skifte perspektiv. Vi skal blive bedre til at se tingene fra forskellige sider, og det kræver rigtig meget øvelse. Her kan spil og nye grafiske brugergrænseflader hjælpe fantasien på gлед, siger Jacob Sherson, der mener, at såkaldte Citizen Science-projekter også bidrager til at booste en kritisk stillingtagen.

– Jeg tror på, at hvis vi kan involvere store dele af befolkningen i videnskabelige overvejelser, så vil det have en afsmittende effekt på, hvordan man ser samfundet. Citizen Science skulle gerne gøre, at man får en tro på, at det faktisk kan lade sig gøre at forstå nogle lidt mere komplekse sammenhænge, siger han.

Uddannelse som valuta

Denne tankegang knytter an til et andet projekt, der fylder i Jacob Shersons i forvejen overbookede kalender. I det internationale projekt 'Learning Economy' arbejder ingeniører, forskere og designere på at etablere uddannelse som

“Aldrig før har vi været udfordret af andre intelligente væsener ved vores side”

Kunstig intelligens kan betyde afslutningen på menneskeheden, som vi kender den, mener Jacob Sherson.

en ny valuta. Mere specifikt handler det om at kvantificere effekten af at investere i uddannelse.

– Et af de største problemer lige nu er, at der er meget begrænset opfølgning på, hvilken Return On Investment (ROI) man får ved at investere i uddannelse. Så vi arbejder på at lave et kunstig intelligens-baseret system til at kvantificere denne ROI, og det kræver masser af data og intelligente modeller, da effekten måske først kan ses om ti år, fortæller Jacob Sherson.

Nye krav til it-specialister

Jacob Sherson holder mange foredrag for ingeniører og it-specialister. Han forsøger at give inspiration til, hvad teknologien kan anvendes til, og han mener, at universiteterne har en opgave i at præsentere visionerne for, hvordan vores liv og dagligdag kan se ud i fremtiden.

– Fremtiden kommer til at stille anderledes krav end bare at lære det nyeste programmeringssprog. Det handler i langt højere grad om at vide, hvad vi skal bruge teknologien til. Ingeniøren og it-specialisten skal ikke bare få tingene til at virke og lade andre beslutte, hvad der skal udvikles, siger Jacob Sherson, som også har deltaget i mange arbejdsgrupper og bidraget med rådgivning inden for strategiudvikling og investering i teknologi.

For nylig er der indgået en bred politisk aftale om at investere 1,4 milliarder kroner i forskning inden for ny teknologi – herunder kunstig intelligens. Men Jacob Sherson advarer imod at anvende midlerne til at indgå i et teknologikapløb med techgiganterne. Den kamp vil vi tabe.

Men han efterlyser, at politikerne præsenterer en vision for anvendelsen af de nye teknologier og afliver myten om, at vi er ved at blive rendt over ende af den meget begrænsede udgave af kunstig intelligens, vi kender i dag.

– Vi skal forholde os til teknologien og se mulighederne i den, og så i øvrigt lade være med som det første i fortællingen at fokusere på udfordringer i form af de potentielle

etiske problemstillinger. Selvfølgelig skal der være etiske retningslinjer, men visionen for kunstig intelligens kan ikke som udgangspunkt være at skabe en begrænset kunstig intelligens, fastslår Jacob Sherson.

- Et Citizen Science-projekt, hvor lægfolk på frivillig basis bidrager med forskningsdata gennem spil.
- Etableret i 2011 på Aarhus Universitet af en gruppe forskere, spiludviklere og designere.
- Det første spil, 'Quantum Moves', blev lanceret i 2012. Spillerne skal bevæge et simuleret atom fra et sted til et andet, og den valgte bane udgør datainput til konkrete bevægelser i kvantelaboratoriet i Aarhus. De første resultater blev publiceret i det anerkendte tidsskrift Nature.
- Til dato har flere end 300.000 frivillige spillet, og i alt 10 millioner gennemspilninger er analyseret.
- Yderligere 11 spil er blevet udviklet siden inden for blandt andet kvantefysik, turbulens, data science/statistik, økonomi, psykologi og hjerneforskning.

Se mere på scienceathome.org

Nettet strammes om ytringsfriheden

Danske og europæiske forslag om at bekæmpe terrorrelateret indhold, brud på ophavsretten og fremmede magters meningspåvirkning kan begrænse ytringsfriheden på nettet.

Af Dan Mygind, freelancejournalist

[prosabladet@prosa.dk]

Illustration: Lars Refn

"Jeg er ikke enig i dine synspunkter, men jeg vil forsvare din ret til at have dem med mit liv".

Citatet tilskrives den franske filosof Voltaire, som døde i 1778, men det var faktisk den engelske historiker Evelyn Beatrice Hall, der i 1906 opfandt citatet for at sammenfatte Voltaires holdninger i én fængende sætning i bogen 'Venner af Voltaire'.

Citatet er yderst aktuelt på et tidspunkt, hvor danske og europæiske politikere er i gang med at udforme love, som, ifølge kritikere vil begrænse ytringsfriheden på nettet. Det gælder blandt andet EU-Kommissionens forslag fra september sidste år om, at terrorrelateret indhold på nettet skal fjernes inden for én time.

Det fik 31 borgerrettighedsgrupper til at skrive et åbent brev til de europæiske justitsministre. I brevet udtrykker organisationer som Human Rights Watch, Electronic Frontier Foundation og danske IT-Politisk Forening deres bekymring over, hvad de betegner som en bred og vag terrorismedefinition.

"Det øger risikoen for, at der sker en vilkårlig fjernelse af materiale, der er lagt på nettet af borgerrettighedsforkæmpere, journalister og individer, baseret på deres formodede politiske tilknytning, aktivisme, religiøse tilhørsforhold eller nationalitet", lyder det i det åbne brev.

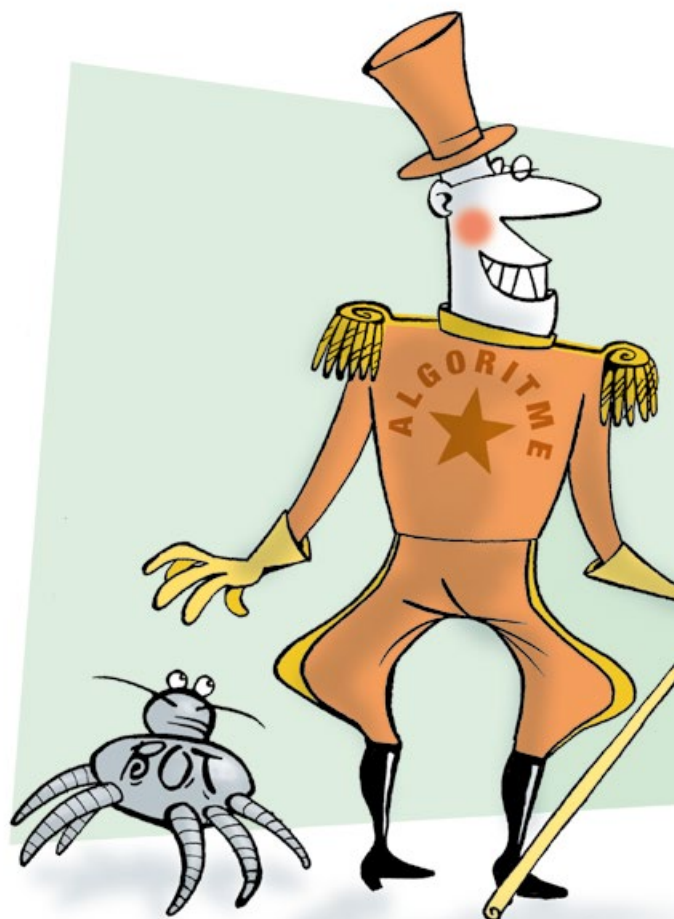
Tvivlen kommer censuren til gode

Blandt de 31 medunderskrivere af det åbne brev er organisationen Index on Censorship, hvor forkvinden Jodie Ginsberg som en nutidig Voltaire forsvare folks ret til at have synspunkter, som mange finder forkastelige.

– Det er vigtigt, at folk får mulighed for at udtrykke deres holdninger, uanset hvor hadske og stødende de er. Det er den eneste måde, vi kan blive bekendt med den slags synspunkter og dermed imødegå dem, siger Jodie Ginsberg, der sætter grænsen for ytringsfrihed ved direkte opfordringer til vold.

Udover den alt for brede definition af terrorrelateret indhold vil den praktiske håndhævelse blive overladt til private virksomheder som Facebook og Google, mener kritikere.

– Vi ved, at private virksomheder vælger at håndhæve loven bredere, end myndighederne selv vil gøre, for at være på den sikre side. Det er svært at lave de hårfine afgørelser, så de lader tvivlen komme censuren til gode i stedet for at lade tvivlen komme ytringsfriheden til gode, siger Jesper Lund fra IT-politisk Forening.

Forslaget vil også betyde, at brugeruploadet indhold skal screenes, inden det bliver offentliggjort på platformene. Det vil kræve automatisk screening af brugernes indhold, da mængden af indhold på de sociale medier er kolossal. Over 300 timers video uploades til YouTube per minut, mens der uploades 300 millioner fotos på Facebook per minut. Algoritmer er langt hurtigere til at analysere og kategorisere de datamængder end mennesker, men samtidigt er de langt dårligere til at forstå de sammenhænge, som eksempelvis billeder indgår i – og det er et problem:

– Algoritmer er ualmindeligt dårlige til at skelne mellem forskellige kontekster. Det samme billede af en bygning, der er bombesprængt, kan være promovering af en terrorgruppe, der står bag den frygtelige handling, men det kan også være almindelige borgere, der kritiserer vanviddet, og journalister, der rapporterer om terrorhandlingen, siger Jesper Lund.

De kontekstblinde algoritmer er også årsag til, at der er stor modstand mod et andet EU-forslag; nemlig copyrightdirektivet, der vil forsøge at komme ulovlig anvendelse af ophavsretligt indhold til livs. Her kan tilfældig baggrundsmusik i en video, der handler om en politisk demonstration, betyde, at du ikke kan publicere den på YouTube.

– Kombineret med forordningen om terrorrelateret indhold vil det gøre internettet fattigere. Før vi kan sige noget på internettet, skal det godkendes af de store amerikanske techgiganter, der skal tjekke, at vi ikke overtræder deres betingelser samt alle mulige europæiske love. Det kan blive meget trist for ytringsfriheden, siger Jesper Lund.

Ulovlig meningspåvirkning

Et tredje forslag, der vejer tungt på ytringsfrihedens skuldre, er den danske regerings lovforslag om ulovlig meningspåvirkning. Politikerne vil gøre det strafbart med forsæt at

samarbejde med et fremmed lands efterretningstjeneste om at påvirke den offentlige meningsdannelse.

– Lovforslaget fremstilles som værende et svar på misinformation og propaganda, men hvis du læser lovforslaget, så er der ikke krav om, at det skal være misinformation. Påvirkningsvirksomhed er defineret som enhver handling, der kan påvirke den almene meningsdannelse. Også med fakta, påpeger Jesper Lund.

Jodie Ginsberg fra Index on Censorship advarer om, at kampen mod misinformation kan misbruges.

– Vi skal være på vagt over for fake news, men også over for regeringer, der forsøger at fjerne dem. Der er en alvorlig risiko for – selv i demokratier – at fjernelse af ekstreme synspunkter vil føre til fjernelse af kritik af det siddende styre, siger hun.

I en tid med fake news er det måske værd at huske på det falske Voltaire-citat.

Tre forslag truer nettet

- **Fjernelse af terrorrelateret indhold**
Afstemning om forslaget i EU-Parlamentet finder formentlig sted 21. marts.
- **Copyrightdirektiv**
11 lande stemte imod copyrightdirektivet 18. januar, men kort før deadline indgik de store EU-lande et forlig. Formentlig afstemning i EU-Parlamentet i marts/april.
- **Ulovlig påvirkningsvirksomhed**
Forslaget er til 3. behandling i Folketinget 14. marts

Når vilkårlig censur slår til på sociale medier

Sociale medier forsøger at luge ud i racistisk, hadsk og andet uønsket indhold, men det rammer også uskyldige, som censureres – ofte uden forklaring.

Af Dan Mygind, freelancejournalist

[prosabladet@prosa.dk]

Illustration: Lars Refn

Dan Mygind: "Jeg kan ikke finde dine tidligere beskeder til mig? Har du slettet dem?"

Michael Leire: "Har ikke slettet noget. Sikkert LI som sletter, i det overvågningssamfund vi lever i ... På FB har maser af mine links oplevet karantæne for at udtrykke deres holdni her om kontroversielle emner".

Ovenstående er en udveksling af private LinkedIn-beskeder mellem Prosabladets freelancejournalist og Michael Leire, en LinkedIn-bekendt, komplet med forkortelser og slåfejl, som vi kender det fra sociale medier.

Michael Leire havde skrevet til mig tidligere via LinkedIn's messaging-service, hvor han delte links til artikler og YouTube-videoer. Nu var de private beskeder blevet slettet, uden at hverken jeg eller Michael Leire fik forklaret hvorfor, endsige blev gjort bekendt med, at det var sket. Jeg tog fat i LinkedIn og prøvede at få en forklaring. Dels via teknisk support, dels via en talsperson fra LinkedIn.

Mens jeg udvekslede (mange) mails med både LinkedIn-support og en venlig svensk talsperson, stødte jeg tilfældigt på den portugisiske journalist Paulo Reis i grup-

pen 'LinkedIn for journalistik'. Han havde fået tre dages karantæne fra LinkedIn, fordi han havde lagt "upassende materiale" op, fortalte han mig.

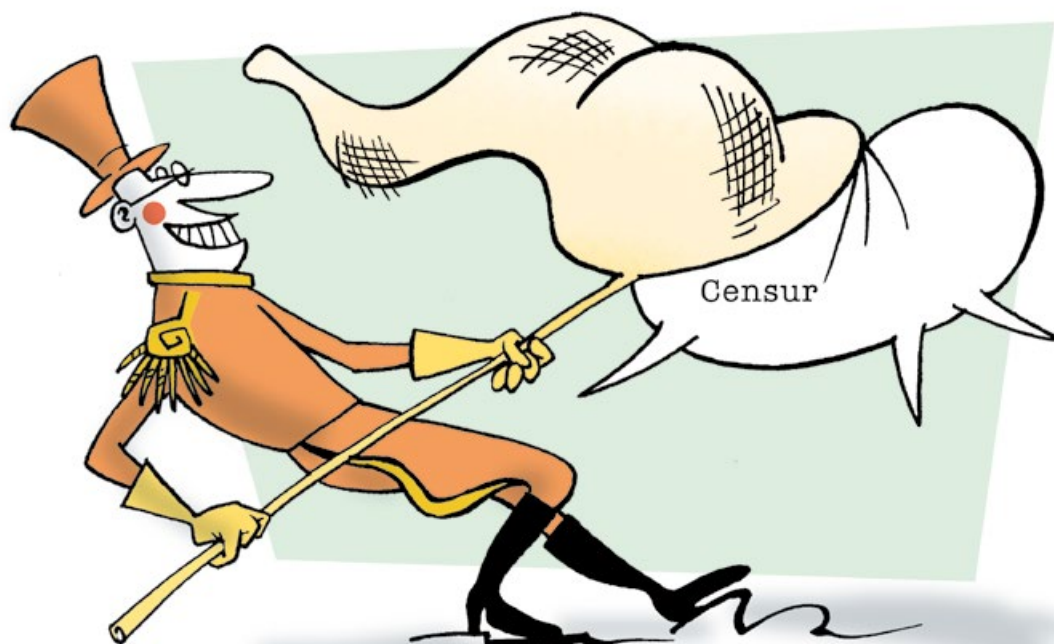
"Da jeg spurgte dem om, hvilke af mine posts der havde "upassende" indhold, nægtede de at fortælle mig det, men bad mig læse deres regler og advarede mig om, at hvis det skete igen, ville min konto blive slettet", skrev han til mig.

Paolo Reis, som har været journalist i 37 år, var nødt til at gætte på, hvorfor han var kommet i karantæne: "Det kan være en tilfældighed, men min karantæne kom få dage efter, jeg havde nævnt, at min bog "A Guerra dos McCann" snart blev publiceret" på engelsk.

Han fortalte, at hans bog er kritisk over for den engelske presses beskrivelse af det portugisiske politis efterforskning af Madeleine McCann, der forsvandt for 12 år siden. Men det burde naturligvis ikke kunne give karantæne.

Redaktører, algoritmer og Snopes

Min egen lange mailudveksling med LinkedIn gjorde mig ikke meget klogere på, hvorfor mine private beskeder blev

slettet. Det tyder på, at det var nogle af de links, han havde sendt, som kunne have forårsaget sletningen.

"Det er muligt, at de sites (som links refererede til, red.) kunne være markeret som spam, men eftersom de links nu er væk, er det umuligt at finde ud af", lød det i en mail fra LinkedIn-support, der derefter lukkede sagen.

Mine generelle spørgsmål til LinkedIn-talskvinden om, hvor mange konti der suspenderes, hvilke lande de suspenderede konti er fra, om folk bliver orienteret, når beskeder/posts slettes, hvorvidt de får en forklaring, og om LinkedIn-konti suspenderes, hvis der linkes til upassende sites, havde jeg heller ikke meget held med at få svar på.

"Ukorrekt indhold, som er bevidst vildledende, inklusive fake news, er ikke acceptabelt på vores site som beskrevet i vores brugeraftale og community guidelines. Vores kombination af redaktører og algoritmer skaber en oplevelse, hvor trending news kontrolleres redaktionelt for at sikre, at det kommer fra professionelle og pålidelige kilder. Vi arbejder sammen med Snopes, et ledende factchecking site, om at bedømme potentiel misinformation markeret på LinkedIn. Derudover har vi tilføjet muligheden for, at medlemmer kan markere vildledende nyheder, så LinkedIn forbliver et miljø, som professionelle har tillid til", lød det nærmeste, jeg kom på et konkret svar fra LinkedIn.

Twitterbot eller menneske

Mens jeg undersøger sagen, bliver twitter-kontoen @DelvingHaylee lukket ned. Kvinden bag kontoen har lagt et stort arbejde i at dokumentere forbindelser mellem Cambridge Analytica, præsident Donald Trump, Rusland, Trumps kampagnestrateg Steve Bannon, Brexit, Brexit-foretælleren Nigel Farage og en række andre personer, organisationer og lande. Twitter troede, at hun var en bot, så hun forsøger at appellere beslutningen.

"Det eneste svar, jeg fik fra Twitter efter fire appeller, var fire automatiske (oh, hvilken ironi) e-mails, som fortalte, at min konto var blevet suspenderet – allesammen enslydende. Det er efter en appelproces, hvor jeg skulle bevise, at jeg er et menneske", skriver hun til mig i en Twitter-besked fra sin nyoprettede konto @StillDelvingH.

Også den konto blev lukket ned midlertidigt den 12.-13. januar, men hun ved ikke med sikkerhed, hvorfor hun blev suspenderet.

"Det er muligt, at jeg er blevet anmeldt til Twitter. Der er nok en del folk, der ikke kan lide mig", foreslår hun selv.

Algoritmecensur

Fælles for alle de kilder, jeg har talt med, er en undren over den manglende konkrete forklaring fra LinkedIn på, hvorfor materiale fjernes, eller en konto suspenderes. Henvisningen til "upassende indhold", der overtræder generelle betingelser, er ikke til megen hjælp.

Det skyldes formentlig en automatisk proces, hvor algoritmer fjerner indhold og suspenderer konti. Men journalist Paolo Reis er afhængig af LinkedIn til research og for at få job. Så han er begyndt at udøve selvrens, hvor han ikke laver opdateringer, selvom det strider imod hans journalistiske principper.

Skal du snart på ferie?

> Hvis du snart skal på ferie, og du ikke har optjent feriedage nok hos en arbejdsgiver, fordi du har fået dagpenge, så har du som medlem af Min A-kasse mulighed for at søge om feriedagpenge.

Du skal opfylde nogle krav for at have ret til feriedagpenge – herunder have bopæl og ophold i Danmark før ferien – og du skal først opbruge de feriedage, som du har optjent hos en arbejdsgiver.

Hvis du er ledig, så husk at melde ferie til a-kassen og jobcentret (hurtigst muligt og senest 14 dage før ferien begynder). Du kan søge om feriedagpenge på a-kassens selvbetjening.

Vær opmærksom på, at de nye ferieregler betyder, at du i 2019 kun har mulighed for at optjene maksimalt 16,6 feriedage, som du kan holde fra 1. maj til 31. august 2020.

Læs mere om reglerne og frist for ansøgning om restferie på prosa.dk/a-kasse

PROSA

Dit 'ja' kan koste dig en halv månedsløn

Vær helt sikker, hvis du siger 'ja tak' til et nyt job. Du kan risikere at skulle betale erstatning, hvis du siger et job op, inden du er begyndt.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]

Der er rift om it-professionelles arbejdskraft, og ofte opstår der situationer, hvor et PROSA-medlem står med flere jobtilbud på hånden på samme tid.

– Det er i sig selv ikke et problem at have et par jobmuligheder at vælge imellem. Problemet opstår, når du siger ja til mere end et af dem. For når du først har tilkendegivet over for en arbejdsgiver, at du vil påtage dig jobbet, så fanger bordet, siger Lisa Dalsager, der er jurist i PROSA.

Det måtte en netværksmand i begyndelsen af 40'erne sande, efter han i efteråret 2017 søgte et nyt job. Han fik efter samtalen tilbudt stillingen og sagde ja. Men da han ville sige op på sin arbejdsplads, gav chefen ham et bedre tilbud, som han accepterede. It-manden skrev derfor en mail til den nu ikke-kommende arbejdsgiver, hvor han beklagede, at han ikke ville dukke op på aftalt tidspunkt, for han alligevel ikke tog imod jobbet.

Krav fra arbejdsgiveren

At han havde gjort noget forkert, gik først op for ham, da han modtog krav fra arbejdsgiveren, der med henvisning til Funktionærlovens § 4 i hånden forlangte erstatning. Arbejdsgiveren mente, at netværksmanden havde misligholdt deres aftale og krævede en halv månedsløn af ham. Den it-professionelle kontaktede efterfølgende PROSA, og man indgik et forlig, hvor han skulle betale 20.000 kroner til den svigtede arbejdsgiver.

– Så snart du accepterer et job – også bare mundtligt og endnu ikke har skrevet under på kontrakten – så binder dit tilsagn, understreger Lisa Dalsager.

Hun kan godt forstå, hvorfor nogle måske tænker, at de ikke skylder en ny arbejdsgiver noget, når man ikke en-

gang er begyndt at arbejde for vedkommende. Men i den aktuelle sag pegede arbejdsgiveren på, at han nu skulle i gang med en ny rekrutteringsproces, at han allerede havde indkøbt udstyr til den nye medarbejder, og han ville komme til at mangle arbejdskraft, indtil en ny blev ansat.

– Selvom det ikke er i ond tro, at man først siger ja, og derefter nej, så lider arbejdsgiveren skade. Det er derfor, at funktionærloven har bestemmelsen om misligholdelse, siger Lisa Dalsager.

Annulering af aftalen

Den eneste vej ud af suppedasen er at få overtalt arbejdsgiveren til at "droppe" aftalen.

– Hvis du havner i den situation, hvor du må sige op, inden du er begyndt, så skal du straks kontakte arbejdsgiveren og bede om, at I annullerer aftalen. Her er det vigtigt,

Funktionærloven § 4

Hvis funktionæren uberettiget undlader at tiltræde tjenesten eller forlader denne (...) eller arbejdsgiveren hæver tjenesteforholdet på grund af grov misligholdelse af kontrakten fra funktionærens side, har arbejdsgiveren ret til erstatning for det ham derved påførte tab. I tilfælde af ulovlig udeblivelse eller forliden af tjenesten har arbejdsgiveren, medmindre særlige omstændigheder foreligger, mindst krav på en erstatning svarende til en halv måneds løn.

at du er ydmyg, beklager situationen og har en fornuftig forklaring på, hvorfor du gerne vil ud af aftalen, siger Lisa Dalsager og anbefaler klart, at du tager den samtale over telefonen og ikke nøjes med at sende en mail.

Er der aftalt prøvetid i kontrakten, kan du ikke sige op, før ansættelsen er begyndt, og du er forpligtet til at arbejde, indtil prøvetiden er ovre. Er der ikke aftalt prøvetid, kan du godt sige op inden tiltrædelse, men du er forpligtet til at arbejde i opsigelsesperioden, som typisk er en måned.

– Det er meget få, der vil være interesseret i et proforma-arrangement, for det er spild af både tid og penge. Og heldigvis vil de fleste arbejdsgivere være med på en annullering. Men vi har mødt enkelte, der fastholder retten til erstatning. Så det er vigtigt at være opmærksom på problematikken, så du ikke ender med at skulle af med en halv månedsløn, siger Lisa Dalsager.

Står du i en lignende situation, råder hun dig til at kontakte en af PROSAs jurister, inden du gør noget. Det viste sig nemlig, at den omtalte netværksmand kun havde én dags

prøvetid. Så hvis han var dukket op den første dag, kunne han uden problemer – og uden at skulle betale erstatning – have sagt op efter endt arbejdsdag.

Tre gode råd:

Står du i en situation, hvor du har sagt ja til et job, som du alligevel ikke vil have, skal du:

- kontakte arbejdsgiver så tidligt i forløbet som muligt. Bed om at få ANNULERET kontrakten.
- have en fornuftig forklaring på, hvorfor du alligevel ikke ønsker jobbet.
- ringe op og efterfølgende sende en mail, som bekræfter, at I er blevet enige om en annullering.

Få en ny bil for under 2.500 kr./md.

Er du medlem af PROSA, kan du nu låne til en ny bil på ekstra gode betingelser. Her er ingen skjulte gebyrer eller ekstraordinære omkostninger – du betaler for oprettelse, og får en lav variabel rente på 2,95 % p.a.

Eksempel på billån med medlemsfordele – 2.446 kr./md. før skat

- Løbetid: 84 måneder • Udbetaling: 44.000 kr. (20 %)
- Bilens pris: 220.000 kr. • Lånebeløb: 176.000 kr.
- Variabel rente: 2,95% p.a. • Debitor rente: 2,98% p.a.
- Samlede låneomkostninger: 185.510 kr. • ÅOP: 4,59%
- Samlet tilbagebetaling ekskl. udbetaling: 205.499 kr.
- Rentesatserne er variable og gældende pr. 1. januar 2018

Billån med medlemsfordele kræver almindelig kreditgodkendelse. Bilen skal kaskoforsikres. Udgifter til forsikring er ikke medregnet. Renten gælder ved oprettelse af nye billån samt ved overførsel af billån fra andre banker/finansieringsselskaber. Der er 14 dages fortrydelsesret på lånet.

PROSA

Billån med medlemsfordele

Billigt billån – beregn nu

Beregn selv eller søg billån på: lsb.dk/prosa

Billigt billån – ring nu

Ring: Ring 3378 1974 hvis du vil tale billån med en personlig rådgiver

Online: Gå på lsb.dk/prosa og 'vælg book' møde. Så kontakter vi dig.

Lån & Spar

BØGER MED RABAT TIL PROSA-MEDLEMMER

Fra Damgaard til Microsoft

Authors: Hans Peter Bech
ISBN 9788793116344

Preben og Erik Damgaard er bare 21 og 23 år, da de starter virksomheden Damgaard Data. Otte år senere omsætter de for 100 millioner kroner og har 100 medarbejdere. Alles øjne er rettet mod de to brødre. Kan de med Damgaard Data gøre Danmark til en af verdens førende it-nationer? IBM køber sig ind og lover at hjælpe med den globale ekspansion. Men intet går som planlagt. "Fra Damgaard til Microsoft" afslører hele historien om en af Danmarks ubestridte erhvervssucceser – fra vugge til voksen. Den giver et kig ind bag scenen i en industri, der er komplet uforudsigelig, hvor strategier ikke nødvendigvis fører til succes. Men det er også en fortælling om mennesker, ambitioner og snarrådighed. Og om at gå benhårdt efter sin drøm og bygge en succesfuld virksomhed op fra bunden. De vilkår som Damgaard Data var oppe i mod, gælder i dag for alle virksomheder i alle brancher.

Vejl pris 199,-

PROSApris 99,-

macOS Mojave: The Missing Manual The book that should have been in the box

Authors: David Pogue
ISBN 9781492040408

Apple's latest Mac software, macOS Mojave, is a glorious boxcar full of new features and refinements. What's still not included, though, is a single page of printed instructions. Fortunately, David Pogue is back, delivering the expertise and humor that have made this the #1 bestselling Mac book for 18 years straight.

Vejl pris 229,-

PROSApris 160,-

Architecting Modern Data Platforms A Guide to Enterprise Hadoop at Scale

Authors: Lars George, Jan Kunigk, Paul Wilkinson, Ian Buss
ISBN 9781491969274

There's a lot of information about big data technologies, but splicing these technologies into an end-to-end enterprise data platform is a daunting task not widely covered. With this practical book, you'll learn how to build big data infrastructure both on-premises and in the cloud and successfully architect a modern data platform.

Vejl pris 824,-

PROSApris 577,-

Mining the Social Web, 3rd Edition Data Mining Facebook, Twitter, LinkedIn, Instagram, GitHub, and More

Authors: Matthew Russell, Mikhail Klassen
ISBN 9781491985045

Mine the rich data tucked away in popular social web-sites such as Twitter, Facebook, LinkedIn, and Instagram. With the third edition of this popular guide, data scientists, analysts, and programmers will learn how to glean insights from social media—including who's connecting with whom, what they're talking about, and where they're located—using Python code examples, Jupyter notebooks, or Docker containers.

Vejl pris 458,-

PROSApris 321,-

Python for Finance, 2nd Edition Mastering Data-Driven Finance

Authors: Yves Hilpisch
ISBN 9781492024330

The financial industry has recently adopted Python at a tremendous rate, with some of the largest investment banks and hedge funds using it to build core trading and risk management systems. Updated for Python 3, the second edition of this hands-on book helps you get started with the language, guiding developers and quantitative analysts through Python libraries and tools for building financial applications and interactive financial analytics.

Vejl pris 641,-

PROSApris 449,-

FACTUM BOOKS

Få 20% rabat hos FACTUM BOOKS

– følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk
og få rabat på bøgerne.

Halmstadgade 6 · 8200 Aarhus N · Tlf. 89 37 35 95
info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

Arbejdsliv og personlig udvikling

GÅ-HJEM-MØDE

om den nye ferielov

Danmark får en ny ferielov i 2020 – og det kan du godt begynde at forberede dig på.

Går du og drømmer om at holde en dejlig lang sommerferie i 2020 på mere end 3 uger, så er det nu, du skal være opmærksom på grund af overgangsperioden mellem en ny og en gammel ferielov. Du kan nemlig hurtigt få brug for at overføre noget ferie fra 2019 til 2020, hvis drømmen om den lange ferie skal gå i opfyldelse. Men det, og meget andet, skal vi nok hjælpe dig med at få styr på, når du kommer til vores gå-hjem-møde.

Vi slutter arrangementet af med en sandwich.

Dato Onsdag 20. marts kl. 17.00-19.00
Sted PROSA Aarhus, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Åbyhøj

Dato Onsdag 20. marts kl. 17.00-19.00
Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Kommunikation og forretning

Lær at håndtere feedback

Feedback og kritik er en naturlig del af menneskers arbejdsliv. Men hvordan skal vi forholde os til den? Hvad skal vi tage med, og hvad skal vi lade fare? Det og meget mere vil du få svar på denne aften.

De fleste mennesker møder kritik i deres arbejdsliv. Og er du som de fleste, bliver du nok lidt såret over kritik og får negative tanker, som er svære at slippe. Men det er muligt at "omprogrammere" sig selv og lære at modtage kritik og feedback, uden at det opfattes personligt. Når du har knækket koden, vil du blive mere nysgerrig på feedback – opsøge den, lære af den og blive bedre til at kommunikere og samarbejde.

Om oplægsholderen

Ud fra mottoet "Lad ikke ros stige til hovedet og kritik gå til hjertet" har Maj Bjerre skrevet bogen "Gaven i kritik", der giver konkrete redskaber til, hvordan du omprogrammerer dig selv til at håndtere kritik uden at tage den personligt.

Dato Onsdag 27. marts kl. 17.30-20.30
Sted PROSA, Søren Frichsvej 38M, 8230 Åbyhøj

Kommunikation og forretning

Effektiv Estimering

for agile teams

Dette foredrag henvender sig til dig, der arbejder i et agilt team og gerne vil have bedre teknikker til estimering, eller dig, som er teamleder og overvejer agil udvikling i din organisation, men gerne vil vide mere om, hvordan man håndterer problematikken omkring estimering.

De fleste agile teams estimerer deres arbejde for at kunne forudsige, nedbryde og kontrollere arbejdsmængden. Langtfra alle er lige gode til det, og for mange er det en sur pligt, som ikke virker meningsfuld. Lær at bruge estimering rigtigt og lær nye teknikker. Få et overblik over de mest almindelige metoder og opdag, at estimering kan være sjovt og hurtigt.

Oplægsholder

Bent Jensen er partner i konsulentvirksomheden BestBrains.

Dato: Tirsdag 9. april kl. 17.30-20.00
Sted: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Kommunikation og forretning

ANIMATE KURSUS:

VIRKSOMHEDENS EGEN VISUELLE FORMIDLING AF KOMPLICERET INDHOLD

Lær hvordan du selv kan lave animationer, flotte visuelle effekter og bannere med Adobe Animate. Adobe Animate er velegnet til, at du/l selv producerer spændende og præcise animationer til fx brugervejledninger, web-bannere, infografik og andet digitalt indhold. Reducér brugen af dyre eksterne eksperter, der ikke kender hverken virksomhed eller produkter så godt som jer selv. Kurset er ikke kun teknisk. Du lærer også, hvordan kompliceret stof gøres konkret, interessant og forståeligt, og du får styr på både teknik og indhold.

Dato Tirsdag 21. marts kl. 17.00-20.00
Sted PROSA Aarhus, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Åbyhøj

Kommunikation og forretning

Lær at håndtere fremtidens krydsfelter indenfor kunstig intelligens

Et krydsfelt er stedet, hvor det ofte går galt i en organisation. Så kom og bliv bedre til at håndtere krydsfelter og minimere frustration. Krydsfeltet er der, hvor forskellige verdener mødes og skal forstå hinanden – f.eks. krydsfeltet imellem it og ledelsen eller krydsfeltet imellem salg og marketing.

Krydsfelter kan være vanskelige at navigere i, for udvikleren og direktøren kommer ofte fra to vidt forskellige verdener og med vidt forskellige uddannelser og baggrunde. Det betyder desværre, at rigtig mange gode intentioner fra begge parter ofte ender i projekter, der enten løb af sporet rent strategisk, økonomisk eller en kombination heraf. Ligeledes kan det føre til frustrationer, fordi man ikke forstår hinandens systemer, tankemåder og/eller handlinger. Derfor er en kernekompetence for dig i fremtiden at kunne navigere i disse krydsfelter.

Dato Tirsdag 2. april kl. 17.00-19.30

Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Få konkrete bud på, hvad du som udvikler skal kunne i fremtiden for at sikre, at du dels bidrager med mest mulig værdi på arbejdspladsen og dels fortsætter med at være relevant med de kompetencer, du har oparbejdet igennem din uddannelse og praktiske arbejde.

Underviser

Jonathan Løw er anerkendt serie-iværksætter og ejer af AI-virksomheden JumpStory. Han vil dele ud af nogle af sine egne erfaringer fra arbejdet med dygtige og erfarne udviklere ud i kunstig intelligens og de udfordringer, han selv har oplevet. Jonathan vil derudover inkludere cases fra de flere end 200 it-iværksættere og ledere fra hele verden, som han har interviewet til bestsellerne GURUBOGEN og SECRET NO MORE.

Kommunikation og forretning

Styrk din kreativitet - idéudvikling

Indsigter fra forskningen kan hjælpe dig til at blive mere kreativ.

Vidste du, at kvaliteten af ideer udviklet i fællesskab i en gruppe ofte vil være ringere end ideer, der først er blevet udviklet af en enkelt person og derefter behandlet i en gruppe? Eller at dagdrømmeri og gåture, som mange anekdoter tyder på, faktisk kan have en positiv effekt på kreativ problemløsning?

I den første del af dagens arrangement vil Michael Mose Biskjær præsentere nye forskningsresultater inden for optimering af kreative processer med fokus på, hvordan disse indsigter kan omsættes i praksis - både individuelt og i en organisation. Dernæst faciliterer han

en workshop ud fra en række forskningsbaserede, kreative øvelser, bl.a. i idéudvikling, for at vise, hvad du kan gøre for at styrke din kreativitet.

Oplægsholder

Michael Mose Biskjær er adjunkt på Aarhus Universitet, hvor han forsker i kreative processer inden for digitalt design og innovation. Derudover holder han jævnligt oplæg og workshops om disse emner, bl.a. for DR og TV2 samt finske YLE.

Dato Torsdag 3. april kl. 17.00-20.00

Sted PROSA Aarhus, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Åbyhøj

Kalender mar.-apr. 2019

Dato/Tid	By	Emne
13/03 kl. 17.00	Aarhus	Forsvar dit netværk med Nmap
18/03 kl. 17.00	København	Introduction to DevOps
19/03 kl. 10.00	Sted omkring Storebæltsbroen	TR Masterclass
19/03 kl. 17.00	København	Præsentationsteknik for driftsfolk
20/03 kl. 17.00	Aarhus	Gå-hjem-møde om den nye ferielov
20/03 kl. 17.00	København	Gå-hjem-møde om den nye ferielov
20/03 kl. 18.00	Odense	Gratis grafik-programmer
21/03 kl. 17.00	København	Seniorudvalget i ØST: Selvkørende biler, algoritmer og etik
21/03 kl. 17.00	Aarhus	Adobe Animate
26/03 kl. 11.30	København	TR og GDPR herunder sikker TR-mail med PROSA
26/03 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
26/03 kl. 18.00	København	Functional Copenhageners Meetup Group
27/03 kl. 14.15	SDU Kolding	Bliv klogere på GDPR
27/03 kl. 17.30	Aarhus	Lær at håndtere feedback
27/03 kl. 19.00	København	Digitalisering og automatisering af sagsbehandling i forhold til retssikkerheden
28/03 kl. 17.00	Odense	Få mere ud af LinkedIn
01/04 kl. 17.00	København	Kreativ workshop med avanceret billedbehandling
02/04 kl. 17.00	København	Lær at håndtere fremtidens krydsfelter indenfor kunstig intelligens
03/04 kl. 17.00	Odense	Unity 3D
03/04 kl. 17.00	Aarhus	Styrk din kreativitet - idéudvikling
04/04 kl. 17.00	København	Byg din egen IMSI-catcher
05/04 kl. 18.00	FDF Friluftscenter Sletten	SURVEIL_IT - årets hyggelige it-weekend mod overvågningssamfundet
08/04 kl. 17.00	København	Kooperativ erfagruppe
09/04 kl. 16.15	Steno Museet	Rundvisning på Steno Museet (PROSA PLUS)
09/04 kl. 18.00	København	Effektiv Estimering for agile teams
09/04 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
10/04 kl. 17.00	København	Lær at håndtere feedback og kritik
11/04 kl. 17.00	Aarhus	Brætspilsaften
22/04 kl. 17.00	København	Kooperativ erfagruppe
23/04 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
24/04 kl. 14.15	Kolding	Gratis grafik-programmer
25/04 kl. 17.00	København	Introduction to Cradle
30/04 kl. 18.00	København	Functional Copenhageners Meetup Group

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger
 Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte.

PROSA

Forbundet af It-professionelle

København - Forbund og Min A-kasse
 Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Kontortid: kl. 9-15
 mandag dog kl. 10-15 Tlf.: 33 36 41 41

Niels Bertelsen
Formand
 Direkte: 33 36 41 11
 Mobil: 40 11 41 23
 E-mail: nib@prosa.dk

Carsten Larsen
Forbundssekretær
 Direkte: 33 36 41 38
 Mobil: 29 62 02 95
 E-mail: cla@prosa.dk

Aarhus
 Søren Frichs Vej 38 K th.
 8230 Åbyhøj

Kontortid: kl. 9.30-15

Hanne Lykke Jespersen
Næstformand
 Direkte: 33 36 41 34
 Mobil: 28 88 12 47
 E-mail: hlj@prosa.dk

Henrik Jacobsen
Forbundssekretær
 Direkte: 87 30 14 10
 Mobil: 22 88 72 62
 E-mail: hja@prosa.dk

Odense
 Overgade 54
 5000 Odense C

Kontortid: kl. 10-15

Morten Rønne
Forbundssekretær
 Direkte: 33 36 41 21
 Mobil: 27 10 78 86
 E-mail: mbr@prosa.dk

Bjørn Vitoft
Forbundssekretær
 Direkte: 33 36 41 14
 Mobil: 53 57 01 56
 E-mail: bvi@prosa.dk

E-mail:
 medlemsreg@minakasse.dk
 prosa@minakasse.dk
 formand@prosa.dk
 faglig@prosa.dk
 prosa@prosa.dk

PROSA/DXC
 Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
 Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS
 Formand: Curt Kjærsgaard, Retortvej 8, 2500 Valby.
 Tlf.: 29 23 53 96

PROSA/OFFENTLIG
 Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
 Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD
 Overgade 54, 5000 Odense C.
 Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST
 Søren Frichs Vej 38 K th., 8230 Åbyhøj.
 Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST
 Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
 Tlf.: 33 36 41 41

Når massefyringer rammer din arbejdsplads

Læs mere på side 8-15

